

contat. 2 ff. 4 ff.

Sammelhof u

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)
- 7)
- 8)
- 9)
- 10)
- 11)
- 12)
- 13)
- 14)
- 15)
- 16)
- 17)
- 18)
- 19)
- 20)
- 21)
- 22)
- 23)
- 24)
- 25)

Dissertationes Galunensis hujus sunt sequentes

- 1) Kermeri Res publica Ebraeorum.
- 2) Eichleri Diss: de duodecim judicijs Israelitarum.
- 3) M. Barochi Diss: de foro in portis.
- 4) M. Sonnenfchmid's Ebraeorum jura divorcii.
- 5) Budei Diss: de jure Zelotarum in gente Ebraea.
- 6) Grabneri Diss: de excommunicatione per infamiam.
- 7) M. Divii Diss: de suspensio hominis lapidebus obtudi.
- 8) Rings Diss: de lapidatione Ebraeorum.
- 9) Rosenfeld's Diss: de praesidiis Levitarum urbibus.
- 10) M. Orloff Diss: de scitis et clypeis Ebraeorum.
- 11) M. Batti Diss: de Alim.
- 12) M. Bucheri Diss: de velato Ebraeorum gynaeceo.
- 13) Eiusdem conclusum Hebr. gynaeceum
- 14) M. Biel Diss: de templi prioris pro posteriori gloria
- 15) Eiusdem de templi posteroris pro priori gloria.
- 16) M. Boellhagen's Diss: de templo Iudaeorum tertio.
- 17) M. Ojstru's Diss: de admirabili Cantel: Mofaici structura, ejusdemq: profusio in sandis.
- 18) Braschi Diss: de velis Tabernaculi atq: Templi.
- 19) M. Pleken Diss: de columnis aeneis.
- 20) M. Cleffeli Diss: de Balteo sacerdotali.
- 21) Eiusdem de Balteo Sacerdotis Magni.
- 22) Eiusdem Diss: de balteo S. M.
- 23) Sok: Ernest: ab Aversvalden de Afucyillo Hebr: sacro.
- 24) Eiusdem de Rabbis et gradibz honoru liberoru apud Ebraeos usitatis.
- 25) Haffri Diss: de lapide fundamenti.

- 26) Ludovici libri Mishnici de primitiis, festiuitate, et Statutis Ecclae Iſraeliticæ.
- 27) M. Aldermani Diſſ: de veſibꝝ byſſinis Ioniſ: M. in ſpirationis feſto.
- 28) Buchholtz de circumſione ~~ſe~~.
- 29) Dunceleri Diſſ: de ſacrificiis quotidianis.
- 30) M. Erdman Diſſ: de ſacrificio piaculati pro repta offerentiæ.
- 31) M. Bergeri Diſſ: de victimis Hebræorꝝ gravidis.
- 32) N. Kirſenii Diſſ: de aue ungue ſecta in ꝑ ſacrificium oblata.
- 33) M. Haineri Diſſ: de ritu benedictionis ſacerdotalis.
- 34) M. Wæreri Diſſ: de poculo benedictionis.
- 35) Wegneri Diſſ: de proclamata benedictione et maledictione in montibꝝ Gerizim et Ebal.
- 36) Michæliſ Diſſ: de tabulis foederis prioribꝝ.
- 37) Eꝛudem de tabulis poſterioribꝝ.
- 38) M. Eckhardi ſchediaſma de tabulariis antiqꝝ.
- 39) M. Girard Diſſ: de atramento Hebræorꝝ.
- 40) M. Bollhagens Diſſ: de Apoſtolis Hebræorꝝ.
- 41) M. Oldermanus Diſſ: de feſto Enceniorꝝ.
- 42) Holtmieri Diſſ: de ſolemnis legis præſcriptione quorꝝ in ſeptimo repetita.
- 43) M. Haſenmüllers Diſſ: de operibꝝ Sabbathum depellentibꝝ ex mente Hebræorꝝ.
- 44) M. Gieringii Diſſ: de accubitu ad agnum paſchalem.
- 45) M. Schelwigii Diſſ: de votis Hebræorꝝ.
- 46) Mülleri Diſſ: de ofuloſ.
- 47) M. Mencke de ofulo magiori dato.
- 48) M. Geieri Diſſ: de ritibꝝ lugentium.
- 49) M. Garmani de pane lugentium.
- 50) M. Helliſ de laceratione veſtium.
- 51) M. Hauſens Diſſ: de corpore ſeguris ſerſurorꝝ non eruentando.
- 52) M. Krimmholtz de rebus in agris relictiſ.
- 53) Daſſovii de ritibꝝ meſuſa.
- 54) M. Kramhord de ſepultura Ebraicæ.

collector harꝝ Diſſ: eſt
Joh: Willh: Avenſtedt.

7
JOACH. LUD. REIMERI,

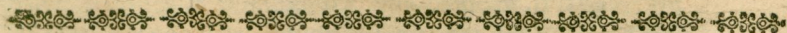
PHILOSOPH. D. ET THEOL. C.

RESPUBLICA
EBRÆORUM,

Ex
SIGONIO, BERTRAMO, CUNÆO

ALISQVE
ITA CONCINNATA;

UT SENTENTIÆ ILLORUM SUCCINCTE PRO-
PONANTUR, LARGITER ADAUGE-
ANTUR, ET DEXTRE DIJUDI-
CENTUR.

LIPSIAE & WISMARIAE.

Sumptibus JOHAN. CHRISTIAN. SCHMIDII, Bibliopol,
ANNO MDCCX.

JOACH. LUD. REIMERS

PHILOSOPH. D. ET THEOL. C.

RESPUBLICA
ERRORUM

STICHO, BRITAMO, CUN TO

AB 153000 (1)

anno MDCCX

PRÆFAMEN.

On opus est L.B. ut de ratione instituti mei multis te moneam, ipsum enim titulum de eadem te edocere, nullus ambigo. Nempe, quæ Viri Clarissimi, Carolus Sigonius, Bonaventura Cornelius Bertramus & Petrus Cunæus de Civili Ebræorum Politia ex intimis Sacrarum

Literarum penetralibus protraxerunt, succinctè non solum, sed & plenius, & accuratius in lucem edere allaboro. Hic enim tantum ab aliis prætermissa liberrimâ scriptione, ut ipse in præfatione monet, congeffit: multa, quæ maximè ad rem faciunt, omisit: & ille, lingvæ Rabinicæ non ita gnarus, subsidia, quæ ad istiusmodi commentationem merito requiruntur, quod Constantinus Imperator in præfatione ad Bertrami Librum observat, pariter non habuit. Ac licet omnes præclare quamplurima è tenebris eruerint; hîc & illic tamen, quod pace ipsorum dixerim, sunt obelô digna.

Johannem Stephanum Menochium, qui haud ita pridem omnes Ebræorum antiquitates sub titulo Reipublicæ eorundem compilavit, non tango. Quippe cum Sigonii sui vestigia legat passim, spero me unâ fideiâ, ut ajunt, duos dealbasse parietes. Equidem ingenuè confiteor, Regum omnium sapientissimi Salomonis sententiæ: **PLURES COMPONENTI LIBROS NULLUS EST FINIS** Eccl. 12. v. 14. si unquam locus fuit. hodiè eum esse. Attamen

A 2

ad

ad modum conscribendi libellos, quò impræsentiarum
utor, haud extendendam duco. Cæterum, quicquid
hoc scripti sit, non editur vel gloriolam captandi, vel offen-
tandi eruditionem; sed exercendi gratiâ, viresque peri-
clitandi. Meliora suppeditabit aliquando tranqvillior vitæ
status, quem unicè suspiro. Interim tu BONE LECTOR, si
bonus es, etiam tenuia hæc non vilipendes: & me potius
post alios viros Doctos monere quàm docere voluisse per-
suasissimum habebis. Vale,

DE

Nominibus Populi Sancti sub V. T.

Ria sat famosa nomina occurrunt in Sac-
ris Paginis; videlicet EBRAEORUM,
ISRAELITARUM, atq; JUDAEORUM, qui-
bus post alia Populus Sanctus sub Veteri
Fœdere insignitus fuit. Quod ad primum
attinet, quò ut R. Bechajo *sup. Exod. 21. c. v.*
2. placet, maximè in Ægypto vocabatur;
diversæ de Etymologia illius sententiæ deprehenduntur.
Quidam enim; ut *Eusebius de præp. Ev. 1. 9. c. ult. Ambrosius*
in ep. ad Phil. 3. c. ac Lyra in Matth. 21. c. v. 28. Ebræos de no-
mine proprio *Abraham* vel *Abram* quasi *Abrahæos* vel
Abræos dictos volunt. Quamquam male; quippe contra
lingvæ Ebrææ principia, quæ ejusmodi abjectionem &
mutationem cum consonarum tum vocalium, qualis hîc
in עֲבְרִי Ebræo ab אֲבְרָם Abrahamo derivato occurreret,
minimè admittit: & ineptè, ni fallor; nam sequeretur hinc,
Abrahamum de se ipso sic esse appellatum: quoniam hîc
Gen. 14. c. v. 13. legitur vocatus: id quod vero haud
videtur simile. Alii de *cognomento Abrahami* עֲבְרִי modò
adducto eos appellatos existimant. Et hoc rursus quidam
illorum

illorum ut Hieron. in Es. 19. c. v. 18. Chrysof. hom. in Gen. 36. & Arias Montanus in Can. c. 9. ab עבר transit deducunt. Ex quorum mente Abrahamus ita dicitur tanquam περάτης τὸν Ευφράτην μεταποὺν διαβὼς, i.e. transitor, qui Euphraten trajiciens in Chananæam se contulerit; vel qui Jordanem aut Tygrim transvectus sit; quod ad aliorum palatum magis est, minus tamen probabile: siquidem in assignando certo fluvio quodam nondum conveniunt. Alii verò, quibus Georg. Amira Gram. Chald. in præf. suppetias fert, à particula עבר trans à themate illo descendente derivare malunt. Quasi Abrahamus transfluvialis fuisset nuncupatus, vel quod trans fluvium habitabat, vel à regione illa trans Euphratæa, quomodo prisca temporibus in Chananæa Mesopotamia Synecdochicè vocabatur, quam antea incoluerat: de quo Josua 24. caput v. 3. nos edocet, quod conferri potest. At quicquid eorum sit, si illud commentum obtinet, cur non & alii populi, e. g. Ismaelitæ, ab Abrahamo oriundi Ebræorum nomine fuerunt dicti, sed soli Isaacidæ? ut taceam, quod illud Abrahamum ita principem esse appellatum, falsò supponat. Quin sunt, qui putant, referente Sigoniò de Rep. Ebr. l. 1. c. 1. eos, qui cum Arphaxade trajecerunt Tygrim, & Chaldæam tenuerunt; nempe filium ejus Salah & nepotem Eber, Ebræos primum dictos esse, quòd ultra flumen venissent. Quà probabilitate nitantur, ipsimet viderint. Quod R. Salomo & qui hunc sequitur contradicendi studiò Burgensis urgent, in comm. ad c. 10. Gen. v. 21; Eber scilicet accipiendum esse pro præpositione trans, quando Semus pater omnium filiorum Eber dicitur, certè haud procedit; cum in toto hoc ut & subsequenti capite semper proprium nomen sit, & nihil appareat, quare ab usitato illo significatu quis hinc recedat: imò non unum contrà eidem

A 3

inhære

inhærere (vadeat potius : uti ex jamjam dicendis ad oculum patebit. Etsi igitur facile largiar, Ebræos remotè à transeundo originem suam trahere, quod omnia ferme Lexica ostendunt, & in quæstionem nunquam vocavero : non possum tamen non amplecti dogma eorum : puta *Augustini de c. D. l. 16. c. 3. Lutheri comm. in 11. c. Gen. Pererii comm. in c. 5. Gen. Merceri in c. 14. Gen. Genebrardi Chron. l. 1. R. Nebemæ in Bercsch Rabb. parasch 14. R. Aben-Esra ad Exod. 1. c. v. 16. atq. R. D. Kimchii in lib. rad. ad עבר* qui omni asseveratione affirmant, Ebræos appellationem suam proximè esse sortitos de EBERO filio Selah, qui de transeundo sic nominatus est, Etenim hoc satis superq; confirmatum ivit divinus Moses ; dum Semum filiorum Eberi patrem *Gen. 10. c. v. 21. proclamat.* Proprium autem hoc nomen Eber pro conjugato gentili accipi, confirmat Bileamus *Num. 24. c. v. 24,* naves inqviens à littore Chittæorum solventes affligunt Eberum. Nec adeò insolens loquendi modus hic est in Sacra Scriptura, in qua ad eundem Israël Israëlitas & Juda Judæos designat, ceu infra pluribus ostensurus sum. Hujus tamen rei causa quæ fuerit, quòd scilicet Eberæi sive κατὰ συγκατίν Ebræi de Ebero dicti sint, dilucidè non apparet. Quorundam conjectura quidem est, id ideò esse factum, quod illi hujus loquelam, hoc est primigeniam & sacram incorruptam uti acceperunt, ita conservarint, intemeratamque ad posteritatem propagarint ; cujus Sigonius *l. c.* mentionem facit. Nam terrâ inter Noachidas distributâ familiæ Chami & Japheti, in Senaar campis Chaldææ confidentes, constituebant antè gloriæ & memoriæ ergò urbem extruere cum turri, quæ altitudine sua attingeret ipsum cælum, quam inde in suas regiones discessissent. Et neutiquam destitissent ab hoc proposito, nisi Deus tantæ illarum audaciæ

daciæ lingvarum diversitatem quasi remoram objecisset. Tunc Eberus, cujus ætate id accidit, quod expers vesani consilii istius se dicto negotio non immiscuisset, cum sedem haberet fixam in Chaldæa, quò cum Arphaxade & Salah avo & parente transierat, vetustum retinuit sermonem, quò Semus proavus suus cum reliquis majoribus usus fuerat. Si placet c. 10. 11. & 12. *Geneseos* conferre potes. Aliorum verò alia est sententia, nimirum, quod filii Eberi retinuerint sanam doctrinam & veram religionem, cujus sollicitus custos fuit parens eorum, ne à Nimrodo & aliis Apostatis depravaretur, quam Lutherus *h.c.* commemorat. Ego sanè utramque simul stare posse nullus dubito. Ideoque nomen Ebræorum non tam Patronymicum est, quàm professorium; uti vel inde apparet, quod cæteris liberis, qui puritatem Idiomatis & genuinam fidem susq; deque habebant, haudquaquam competiverit. Et hæc sufficiant de primo.

Quoad secundum deinde brevibus sciendum est, (quò prolixitas in jam enodato admittenda in adhuc enodando sarciatur) *Israelitarum* nomen Populo Sancto sub Veteri scødere de *Jacobo* esse inditum, qui post labores certaminis cum Deo instituti fortiter exantlatos *Israëlis* titulum ab ipso reportatum *Genes.* 32. v. 28. Posteris reliquit suis. De ratione autem, ob quam *Jacobus* vocatus fuit *Israël* itidem disquiritur. *Ambrosius* putat compositum esse ex tribus vocibus: *איש* *א* *ל* *ראה* i. e. *Vir videns Deum*: quasi *Jacobus* sic vocatus esset, quia in pugna vidisset Deum. At quis non animadvertit, qui modicè gnarus est linguæ *Ebrææ*, perperam *Sin* & *Schin* ab eo contundi? Alii à *ישר* rectum esse, & *א* *ל* *Deus* derivant: quasi *Jacobus* directum à DEO significaret. Sed nec hæc etymologia obmodò allatum fundamentum Grammaticum admitti po-

potest. Ut dicam igitur, quod res est, combinatum rectius arbitrantur Doctissimorum plerique ex *וה* *Princeps* & *הוה* *DEUS*. Quod ipse Angelus confirmat: *h. e.* cum dicit: *Nomen tuum erit Israel, quia Principem te gessisti apud Deum*. Et hoc etymon conveniens quoque est principiis Grammaticis: nam utrobique tam in simplici, quam derivato est *Sin*: litera verò *Jod* est formativa nominum priorum; de quo Philologorum filii veniunt consulendi.

Quod denique tertium concernit, *Judæorum* nomen populo Sancto sub Veteri Fœdere de tribu *Juda* positum est. Primò illud præter tribum *Juda* tribubus Benjaminis & Levi atque omnium cæterarum tribuum Israelis hominibus quibusdam hæsit. Nam post defectionem decem tribuum à domo Davidis ad Hieroboamum dicitur tribus *Juda* secutura Roboamum filium Salomonis *1. Reg. c. 11. v. 12. & 32. & c. 12. v. 20.* Verùm quod ibidem comprehendantur sub ea etiam aliæ patescit ex *1. Regum 12. cap. v. 21. & 23. & 2. Chronicorum 11. c. v. 13. 14. & 16.*: Ubi præter tribum *Juda* tribus Benjaminis & Levi aliosque ex omnibus cæteris tribubus Israelis ad Roboamum se recepisse eademque adhæsisse, memoriæ proditum est. Quippe quem admodum regnum tum cœpit de nomine *Judæ* tanquam potiori dici *1. Reg. 14. c. v. 21.*; ad eum communiter & subditi *Judæorum* nomine appellati sunt, *2. Regum. 16. c. v. 6.* Et licet pauciores tenuioresque essent Benjaminitæ & Levitæ adeoque pro mantissa haberentur, nomen tamen suum eò ipso plane haud amittere, multò minus tribus esse desierunt, quod Cunæo *de Rep. Ebr. l. 1. c. 10.* est persuasissimum. Postmodum; nempe decem istis tribubus, quæ à domo Davidis defecerant ad Hieroboamum, à Salmanassere Assyriorum Rege deportatis, promiscuè omnes Israelitæ, præcipuè in Palæstina habitantes, tam ante, quam post capti.

captivitatem Babylonicam universali Judæorum nomine indigitati sunt. Manente interim nihilominus nomenclaturæ Ebræorum & Israëlitarum aliquo usu. Hoc tam planum reddi potest ex Sacris Literis quàm quod planissimum. In Novo enim Fœdere, à Sanctis Scriptoribus mentio injicitur βασιλείως Ἰσραήλίων πρεσβυτέρων, καθαρισμῶν, εὐρακῆς eorundem, Ἰσραήλίων δὲ πνεύματι ἔθνεσ τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν, & Hannæ ex tribu Aferi ἕξ Ἰσραήλίων accensitæ &c. tanquam notissimorum; quæ omnia communem illam vocis Ἰσραήλίων acceptionem tum temporis usitatam non solum evincunt; sed & arguunt eandem à prisca ætate usq; tractatam. Unde anxie inquiritur à viris doctissimis, quando nomen Judæorum tam latè patere cœperit. Ambrosius ad 1. c. ep. Pauli ad Rom. Judæ Maccabæi ætate id factum dicit. Calaubonus Exerc. 1. Anti-Bar. n. 3. observasse Eusebium, ait, tunc primum id accidisse, cum Regiam potestatem, quam in Zedekia tribus Judæ amiserat Pontifices maximi in se transmovissent. Locus ille l. 8. demonstrat, Evang. 1. habetur, Josephus antiq. Jud. l. 11, c. 5. ex illa die, inquit, quâ ascenderunt è Babylone à tribu Judæ quæ cum prima in locos pervenerit, tum ipsis, tum regioni hujusmodi appellationem inditam esse. At R. Elias Germanus in not. ad l. rad. R. D. Kimchii ad rad. יהודי scribit, in Sacris non reperiri Ebræos (in genere omnes) vocatos Judæos, nisi postquam decem tribus in exilium actæ sunt. Nec à vero abluere videtur. Exempla enim, quæ occurrunt, hæc esse constat: Estheræ c. 3. v. 6. perhibetur. Haman cogitasse omnes יהודים Judæos perdere, qui in toto regno Ahalveri erant; quorum numerò procul omni dubio etiam decem tribuum homines quidam continebantur. Etc. 8. v. 16. eâ religione imbui, quâ omnes Israëlitiæ sine discrimine utebantur, Ebraicè dicitur יהודאיהו Judaizare seu Judæum fieri. Sic

ætate Hiskia eâ lingvâ uti, quæ universis Israelitis fuit vernacula redditur loqvi יהודית Judaicè 2. Reg. 18. c. v. 26. & Es. 36. c. v. 11. quando à Rabface Ebraicè loquente petitur, ne Judaicè sed Aramicè sermonem cedere velit. Quæ omnia etiam ipsum populum id nominis communis habuisse, innuunt. Et licet curiosè scruteris, argumentum majorem antiquitatem redolens vix ac ne vix quidem invenieris. Quocircâ in hisce acquiescere volui: cum præcisum temporis punctum, quodq; necessum non est, determinari nequeat.

Summum itaq; in modum miror, Cunæum *l. c.* ut Eusebio Calaubono *l. c.* cujus nomen reverentiæ ergò quasi obticet, ægrè vicissim faciat, quod in sua de sceptro de Juda ablato sententia experiatur adversarios, audacter nimis contendere, duodecim tribus in universum nunquam fuisse Judæorum nomine appellatas: sive tu tempora ista, quæ scissionem Regni Israelitici antecedunt, sive ea spectes, quæ insecuta post fuere. Rationem affert hanc: quod decem illæ Israeliticæ tribus, ex qua tempestate semel abductæ sunt à Salmanassare, & dispersæ per Colchos, Parthos, Indos atq; Æthiopas, nunquam deinde in patrium solum redierint aut conjunctæ iterum judæis sint; sed inter barbararum gentium imperia etiam hodiè, si qui adhuc ex illa colluvie supersint, improbæ defectionis graves pœnas exsolvant. Confirmat eam autoritate Josephi, qui refert *l. c.* quod Judæ duntaxat tribus & Benjaminis, quibus se Levitæ adjunxerant, suò tempore per Asiam & Europam dispersæ paruerint Romanis; decem autem reliquæ Euphraten adhuc federint.

Verum enim verò, præterquam quòd, nescio quò fundamentò insiftens, conjicit, Eusebium sentire, contigisse illud inter initia nascentis imperii, cum respublica in Cananensium

nanensium sedibus institueretur, ac de nomine ejus capienda consilia essent: secus ac Calaubonus de tempore eum supra statuentem facit: id humani passus est Cunæus, quod Joseph Scaliger, inter fabulas Egesippi referens, adfuisse ejus seculò duodecim Israelis tribus: cum neuter mentem illorum à quibus dissentire voluit, satis habuerit perspectam. Quod ut in hoc reprehendit & damnat Petavius; ita ego de illo eâ quâ par est modestiâ ostendere præsumo. Quando Eusebius & Calaubonus affirmant: omnium duodecim tribuum commune nomen Judæorum fuisse post decem tribus à Salmanassare deportatas, respiciunt illi sæpè dictas decem tribus, non prout easdem infinita hominum millia sub barbararum gentium scepro; sed haud exigua multitudo, quanta ad constituendas sufficit, in Palæstina referebat. Enim verò ex 2. Chronicorum 30. c. v. 6. constat, quamplurimos Israelitarum de tribubus illis, quas Salmanasser deportavit, evasisse manus hujus, & in antiquis sedibus suis permanisse; ut Hiskias Rex Judæ *l. c. v. 1.* etiam post abductas decem tribus toti Israeli in Palestina adhuc degenti nuncios, ac literas in specie tribubus Ephraim & Manasse tanquam subditis suis, hoc est Judæis, miserit. Nec Josephi mens absolutè accipienda venit. Nam potestate remeandi vel remanendi à Cyro factâ, maximæ quidem decem Israelis tribuum parti placuit in sedibus suis subsistere; ceu patet cum ex duplici Thalmude & Gemara; tum ex itinerario R. Benjaminis; vero tamen utiq; simile est, plurimos de illis binis istis tribubus Judæ & Benjaminis, quæ unâ cum Levitis in patriam sunt transvectæ, commiscuisse se & associasse: imò jam antè, si non catervatim, sigillatim saltem successivè in antiquas regiones suas esse reversos. Hoc ex desiderio illorum, qui Exemplò Tobia ejusq; cognatorum rectum Dei cultum servarunt,

B 2

conjicere:

conjicere: & promissione Divina *Jerem. 3. c. v. 18. & 50. c. v. 4. Zachar. 8. c. v. 13.* utriq; domui Jehudæ & Israelis de reditu facta haud ineptè colligere: nec non ex verbis Nehemiæ *c. 8. v. 1.* quibus Israelitæ reduces in civitatibus suis omnibus dicuntur habitasse, exsculpere licet. Inde *Esræ 6. c. v. 17.* legimus oblatos esse in dedicatione Templi Secundi hircos caprarum pro peccatis totius Israelis duodecim, secundum numerum tribuum illius. Inde Paulus *Act. 26. c. v. 7.* mentionem facit duodecim tribuum; & quidem Judæorum *v. 4.* Inde Jacobus epistolam suam 12. tribubus per *ἀλιγενῶν* mundi dispersis *c. 1. v. 1.* inscripsit. Inde Salvator noster dicit, se non nisi ad oves Israelis missum esse *Matth. 15. c. v. 24.* & disertè jubet Apostolos viam gentium fugere *c. 10. v. 5.* qui tamen extra territorium Benjamarum & Judæorum strictè ita dictorum vivâ docuit voce & miracula insuper patravit. Sed meum est filum abrumperè. Hæc ergò sunt quæ præfationis locò dicenda habui de nominibus Populi Sancti sub Veteri Fœdere, cujus Rempublicam describere aggredior.

DE

Regimine Patriarchico

SECTIO I.

DE MAGISTRATU.

§. I.

IN describenda POLITIA POLITICA Populi Sancti sub Veteri Fœdere idem in Historia Sacra agere deprehenduntur Divini Scriptorum, quod in computi regnorum Ethnicorum delineatione observatum est ab authoribus prophanis, qui certa intervalla, quibus mutationes insigniores contigerunt, definire solent. Quemadmodum enim in Regno Romano distinctas habemus periodos, quibus

quibus Reges, Conules, Dictatores, Decemviri & Imperatores reipublicæ tenerunt clavum; sic in Republica Populi Dei sub Veteri Testamento DISTINCTÆ occurrunt FORMÆ. Ut autem ab ipsis mundi natalibus & ab ipsa radice ac omnium societatum seminario exordium capiam, primò statim loco se offert regimen, quod SUB PATRIARCHIS duplex TEMPUS involvisse existimandum est. PRIUS est, quod antecessit ingressum Israelis in Ægyptum: POSTERUS, quod posteri ejus in Ægypto anterioribus seculis transegerunt. Cujus in hoc rei, ut ita loqui liceat, civilis administratio fuerit, in ipso limine missis ambagibus exponendum duco.

§. II. Hic autem sciendum est, eam INDEPENDENTER penes solum DEUM reledisse: & penes PATRIARCHAS tantum DEPENDENTER. De DEO liquido constat, quòd summam semper potestatem, quâ Populus suus priscò ævò est gubernatus, apertè sibi reservavit: cum Magistratum constituerit *Gen. 3. c. v. 16.* leges etiam fundamentales à se conditas ore tenus ei tradiderit *Gen. 26. c. v. 5.* aliq; sibi vendicavit Majestatis jura, quæ in regenda ac tuenda republica hodiè usum suum habent. De Patriarchis quoq; res clara est, eos illò temporis intervallò proxime Deum summâ inter homines potentiâ in suos domesticos polluisse: quandoquidem Adamus à Creatore suo gubernandæ familiæ clarè fatis *Gen. 3. c. v. 16.* præfatus esse dicitur. Ab hoc autem & ante & post diluvium ipsam ad pios posteros esse devolutam, indicio est facultas belligerandi *Gen. 14. c. v. 14.* pangendiq; fœdus *v. 13. & 21. c. v. 27.* in Abrahamo, & alia in aliis. A Patriarchis porrò Jure successionis in filios PRIMOGENITOS eadem derivata fuit. Hinc formulæ illæ in solenni horum benedictione usitatæ: serviant tibi Populi, incurvent se tibi (honorem exhibentes)

tes) nationes & manus tua sit super cervicem hostium tuorum, esto herus fratribus tuis &c. *Gen. 27. c. v. 27. & 49. c. v. 8.*

§. III. Num hōc successu annorum ad SEPTUAGINTA ILLAS ANIMAS cum Jacobo in Ægyptum descendentes *Gen. 46. c. v. 27. & Exod. 1. c. v. 5.* transierit rerum summa, quæ initio penes Patrem familias permanerat, & jure successiōnis in FAMILIARUM dictarum animarum SENIORES sit propagata, id verò valdè obscurum est. Certè Bertrami collectio *de Rep. Ebr. c. 5.* quâ ex eo, quòd Seniores in Populo fuerint, ad quos Moses mandata pertulit à DEO *Exod. 3. c. v. 16.*, peculiarem à superiore Ebræorum Magistratum elicit, manifestâ imbecillitate laborat. Quid enim prohibet, ut credas, Mosen ideò ad illos esse ablegatum, quod commodius, si ipsis congregatis rem exposuisset, ea ad universum populum deferri posset. Gemella ferè *v. 21. c. 12.* Exodi apparent, ubi legere habebis. Aben Esra *ad Exod. c. 4. v. 19.* קְטִינִים SENIORES definit eos, qui in consilium adhibiti fuerant וְרִירָה in ætate & ætate seu anterioribus seculis; & Altingius *de Rep. Schof. Ebr. p. 73.* munus eorum לְהַנְחִיחַ וּלְלַמֵּד populum universum dirigere ac docere fuisse dicit. Unde nihil aliud conficitur, quam eosdem PATRES SEU MODERATORES Populi denotare, quos hic propter provectiorem ætatem, de qua ita sunt dicti, & experientiam multarum rerum crescente numerò piorum & tyrannide Pharaonis ingravescente maximè in publicis negotiis consulere solitus est. Magnæ igitur autoritatis quidem fuerunt: at inde minimè sequitur, quod rei civilis administratione functi sint; aut magistratus propriè dicti audiverint. Et hæc vocis Seniorum acceptio adhuc post exitum Israelitarum ex Ægypto obtinuit: siquidem capite 24. Exodi versu 1. septuaginta de Senioribus Israelis introducuntur, ad quos, Mote Rempublicam tum administrante.

te, ne potestas quidem causas dijudicandi pertinuit, ut ex *v. 14.* elucet. Quamquam non negaverim, illam eò ipsò tempore tractu nomen quoq; officii esse cepisse, quæ in Ægypto solius videtur fuisse dignitatis. Insignis locus est, qui *c. 11.* Numerorum *v. 16.* habetur: ubi Moses Septuaginta de Senioribus Israelis, quos nôrit populi esse Seniores & præfectos aggregare à Deo jubetur. Hic enim accuratè Senioribus contradistingvuntur; quod probè notari velim. Nec firmior est conjectura, quam ille *loc.* de numero sæpius tactorum Seniorum fecit; eorq; Septuagenario, ex septuaginta scilicet animarum, quæ ingressæ sunt in Ægyptum, familiis delumtorum, ut septuaginta Ebraeorum gentes repræsentarent posteris & rempublicâ gubernarent. Adductus præsertim mandatô Dei *Exod. 24. v. 1.*, quo præcipitur, ut unâ cum Mose, Aarone, & Nadabo ac Abihu *שבעים זקנים* septuaginta de Senioribus Israelis in montem ascendant & eminè adorent: quod ipsi; cum non exprimitur quis ac quò modò illos eligat, & iidem *v. 11.* *אצילי בני ישראל* Optimates filiorum Israelis dicantur, de re dudum nota agere videtur. Nam si hæc suò starent talò, Sacer Historicus utiq; scripsisset *השבעים זקני* septuaginta illi de Senioribus: aut *השבעים הזקני* Septuaginta illi Seniores; cum *ה* scil. notificativo; idq; *vi* indolis lingvæ: aut *אצילי בני ישראל* Septuaginta Optimates filiorum Israelis, id est *גדולי* magnates, uti interpretes Ebraei vocem illam vulgò exponunt. Quapropter & Septuaginta viros illos ex Senioribus Israelis tum demum fuisse seligendos (â quo & quò modò definire non teneor, & eosdem titulum Optimatum filiorum Israelis cum reli.) quis communem habuisse; cum simpliciter scriptum legatur: *Septuaginta ex Senioribus Israelis*: prorsus persuasum habeo. Quid verò de Septuaginta gentibus Israelis & cæteris,

teris, quæ idem *l. c.* ad rem præsentem accommodavit, sit sentiendum, intra pluribus docebitur, ubi oportunior dabitur locus. Sit ut ut sit, hoc in propatulo est, exuberante Ebræa multitudine rei civilis administrationem in Ægypto tyrannide posteriorum Pharaonum si non planè ereptam Israelitis, saltem esse imminutam valdè; dum sibi judicandi facultatem, ut colligitur ex *c. 2. Exod. v. 15.* unà cum potestate creandi præfectos, ceu ex *c. 5. Exod. v. 14.* patet ad oculum, aliagæorum jura vendicarunt.

Tantum de Magistratu,

SECTIO II.

DE LEGIBUS.

§. I.

QVIBUS LEGIBUS porro & à quo institutis hoc regimen à Patribus administratum fuerit, disquirendum venit. Franciscus Svarezius *de leg. l. 9. c. 1.* inter alia hæc ponit verba; ante legem Moſis probabile est, Deum dedisse hominibus unum vel aliud præceptum pro illo tempore juxta consilium voluntatis suæ. Verùm quæ & qualia dedisse eum autemet, non addidit. Deum primo homini statim post lapsum Sex succurrisse legibus: nempe de idololatria, de blasphemia, de homicidio, de incestu, de rapina, & de Judiciis; ac post diluvium Noacho superaddidisse SEPTIMAM; scilicet de carne cruda, nullò ferme non locò inculcant Judæi; ceu videre est apud R. Maimonidem *in hilk. melach. c. 9.* & R. Bechajum *in comm. in Leg.* nec non in *jalkut*, libris ipsis tantum non authenticis. Accensent hiisce quidem alii APPENDICES *in Baal Aruch*; uti sunt Sabbatum & honor parentum; alii tamen *in jalkut* sentiunt aliter, qui eas in decalogo demum adjectas existimant. Quin in Schemos Rabba insuper Abrahamo adhuc OCTO; Jacobo verò NOVEM traditas fuisse, legere est, Adami autem cum-

primis

primis & Noachi leges non perfecisse animam hominis; sed fuisse tantum ordinatas ad conservandum cœtum humanum pro ratione temporis, in quo fuerunt constitutæ, seq̃q̃ instar CIVILIU duntaxat legum habuisse, R. Abravanel in *Rosch. Amana* p. 17. edit. Venet. affirmare haud veretur. Idq̃ æstu disputationis adversus Christianos abreptus: contra quos ut perpetuitatem & prærogativam Legis Mosaicæ demonstraret, sociennis suis in os contradicere parvi ducit. Præterquam enim quod illæ in lib. Chin. f. 10. NATURALIS legis compendia vocantur; à R. Bechajo l. c. f. 2. col. 3. & f. 17. col. 4. atq̃ f. 215. col. 2. dicuntur præcepta INTELLECTUALIA, quæ intelligens nihilominus invenisset in intellectu suo, si vel maxime non fuissent scripta, eaq̃ comprobasset; & à constitutionibus pro tempore datis accurate distinguuntur: imò R. Mole *Ben Majmon*. l. c. c. 8. ab earundem observatione & intermissione præmium & poenam, quid ipsam vitam æternam à Deo expectandam censeret.

§. II. Sed planè missò hoc Recutitorum somniò, probabilius omninò statuunt Christiani, non saltem illas; sed & alias non minus nobilissimas leges, docente id Scripturâ Mosaicâ, jam Patriarcharum tempore obtinuisse. Quæ non solum morales fuere & ceremoniales, de quibus alibi agendi se offert locus; sed quoq̃ CIVILES tam non fundamentales; qualis lex de homicidio morte plestendo c. 9. *Gen.* de fratris unius sine libris mortui uxore ab altero ducenda c. 38. *Gen.* de incestu igne puniendo l. cod. &c. quam FUNDAMENTALES uti Politici hodiè vocant; qualis lex de primogenitura c. 25. &c. de quibus impræsentiarum quæstio maximè instituta est. Eaq̃; ipsæ à DEO ORIGINIS sunt TRADITÆ, ut ex c. 26. *Geneseos* v. 5. apparet; ubi, qui enumeratas leges servârat, suas leges, præcepta & statuta Abrahamum servasse, Deus disertè perhibet. Ut fru-

strà prorsus sit Bertramus *lc. c. 2.* non planè constare asserens, quibus legibus & à quo institutis hæc politia administrata fuerit, si illas exceperis, quæ extant initio *c. 9. Geneseos*; sed verisimile videri. PRIMOS PARENTES ex verbi Dei interpretatione atq; ex ipsis communibus notionibus & præsentis necessitate reliquas statuisse, quæ postea à quibusdam eorum posteris auctæ & suis locis ac temporibus accommodatæ fuerunt. Nam distinctè hæc erant proponenda & omnia, suò tamen modò, ad Deum TerOptimum Maximum accommodanda.

SECTIO. III.

DE JUDICIIS.

§. I.

PROgredior ad JUDICIA, quæ in Sancto Populo primis etiam seculis viguisse, nemo facile negabit; nisi qui negare velit, justissimos Patres in suis injustitiam vindicare noluisse. Cum verò de CIRCUMSTANTIIS eorum parum ex Genesi liqueat atq; Exodo, quod scripture sit dignum; imò de quibusdam vix aliquid; PERSONAS judicantes sub considerationem paucis revocabo. Nam Locus quidem Abrahami tempestate FONS fuisse videtur: siquidem *Gen. 14. c. 4. v. 7.* Kedor Laomor & Reges, qui cum ipso erant, dicuntur reversi ad fontem *Wan* judicii, qui ita videtur appellatus, quòd ibi incolæ conveniebant & causas forenses disceptabant, ac lites componebant; sicut non malè hunc locum Onkelosius & Fagius interpretantur. Et SUPPLICIA CERTA tum temporis quoq; in usu fuisse, e. g. capitalia in homicidio *Gen. 9. v. 6.* ut & INCERTA pro ratione delicti constituta *Gen. 31. c. 32. & 33. v. 24.* latè siquidò constat. At de tempore & processu aliisq; altum est silentium. Ante introitum igitur Israelitarum in Ægyptum PATRIARCHAS JUDICES fuisse, extra dubitationis aleam

aleam esse positum, ex iis, quæ supra de Magistratu attuli, non potest non esse dilucidissimum. Ne tamen nudis verbis triumphare videar, exemplum unum atq; alterum in medium procedat. Ita Jacobus summâ severitate in suos animadvertit. *Gen. 31. c. v. 32.* cui furtum capite plectere animus erat, quiq; Rubenem ob incestuosum concubitum admissum *Gen. 49. c. v. 8.* primogenituræ privilegiis exuere voluit.

§. II. In Ægypto quinam ante tyrannidem Pharaonum illud officium gesserint, æq; haud liqvet. Bertramus *L. c. c. 5.* tribuit illud SENIORIBUS, quorum numero שׁוֹטְרִים PRÆFECTOS fuisse dicit, quos Pharaô curavit creandos; eosq; rerum judicandarum peritiores & consultiores reliquis Senioribus ac earundem judicatarum executores facit. *in not. ad eum p. 362.* Quamquam gratis & sine auctore. Quod Constantinus I. Empereur *in not. ad eum p. 362.* eatenus haud diffitetur, quatenus eos judicasse vix credit; sed judicata tantum mandasse executioni & populum ad obsequium coëgisse statuit. Quæ rei veritate itidem videbimus. Seniorum enim dignitas ibi quæ fuerit, quiq; judicum munera functi sint, supra *sect. 1. & 3.* prolixè satis ostensum esse puo. De præfectis autem commemoratur, quòd à Publicanis & Exactoribus Pharaonis ex Israelitis selectis ac constituti in dirigendis & urgendis popularium suorum operibus Tyranni utilitatem respicere coacti fuerint *Exod. 5. c. v. 14.* : at quòd illi in Ægypto Seniores audierint unquam & judicum munus obierint, aut judicata saltem sint executi, id ne obscure quidem, quantum ego memini, ullibi innuitur. Quamobrem hosce ab illis, quorum ulus post egressum Israelitarum ex Ægypto *Num. 11. c. v. 16. & c.* cepit in deserto esse prorsus censeo discernendos; quod nec Bertramum nec Imperatorem observasse minimè mirandum est.

221113109

C2

est,

est. Commune enim id habent plerumq; viri alioquin doctissimi cum Rabbis, quorum penetralia illi perreperant, ut antiquitates anteriorum temporum ex sequiorum institutis dijudicare tentantes, multa praeposterè contumulant; ceu commodiore in loco inferius plurimis demonstraturus sum. Interim prioribus temporibus PATRES iudiciorum exercitium continuasse ibidem, cum nondum invaluerat tyrannis posteriorum Pharaonum, animum ut potius inducam, obitare nihil video.

SECTIO IV.

DE SUBDITIS.

§. I.

TAndem ad SUBDITOS pervenio, familiam scilicet Patriarcharum, cujus liberos & servos non solum atq; servas, sed & reliquos, qualis nurus & uxor, censeri solitos esse, ex Genesios c. 3. v. 16. patere in confesso est. Hanc bipartitam jam Abrahami aetate fuisse, & ex indigenis pariter & profelytis conflata, perinde ut sequioribus seculis, Judæi omni conatu adstruunt. Quando n. Gen. c. 12. v. 5. legitur: & assumpsit Abram Sarai uxorem suam & Loth filium fratris sui & omnem substantiam quam acquisiverant & animam, quam fecerant in Charan, liber jalkut. p. 17. col. 4. ex Beresch. Rabb. (quibus adfentiunt Massechet Sanhedrin c. 11. R. Salomo *in comm.* & quod plus est, uterq; Targumista) ad ultima verba hoc suggerit commentum: animæ sunt profelyti quos fecerunt. Cur autem dicit (Moses) אֲשֶׁר עָשָׂה quam fecerant? Ad docendum te, quisquis gentilem adducit vel convertit, de eo loqui Scripturam, ac si eundem genuisset. At dicendum videtur אֲשֶׁר עָשָׂה quam fecerat, cur itaq; in plurali עָשָׂה fecerunt? Dixit Raf. Huna: Abram profelytos fecit mares, Sara profelytas

profelytas fecit femellas. Verum-enim verò contribulis ipforum R. Bechai *in comm. ejusdem loci* saniozem affert interpretationem; Juxta sensum, inqviens, literalem intelliguntur servi, quos habebat, & animæ notant natos domus ejus (Gen. c.14.v.14.) quos nacti sunt in Charan. Et licet paulò post subjiciat idem: at juxta sensum mysticum anima notat profelytos, qui sub alas Majestatis congregati sunt: ego tamen spretâ sensuum, quos Judæi jactitant, multiplicitate, literæ, quoad ejus fieri potest, ut alibi semper, ita hîc unicè insitendum judico:

§. II. Qvocircà, cur cum Talmudistis, & eorum sequacibus eò quis dilabatur, causæ nihil video. Non adèò insolens hoc est, quòd verpi priscorum rituum originem ab ultima usq; antiquitate arcessant, quâ probabilitate id faciant parum pensi habentes. Quamquam inficiari noluerim, fieri potuisse, ut Patriarcha unus vel alter peregrinos habuerit in familia sua, etiam ab impura religione ad genuinum Dei cultum perductos. Nam præcipuè negatum eo, profelytismò eos non fuisse inauguratos, qui ritus diu post introductus est. Sed de eo amplius dicendi campus alibi se aperiet, ubi de profelyto domicilii ac Justitiæ & utriusq; juribus ex professo agetur.

SECTIO V.

DE FORMA.

§. I.

Nunc super hætenus dicta mēns reflectenda est paululum, & quæ FORMA Regiminis in Populo Sancto sub Patribus obtinuerit, considerandum. Gentilium enim Respublicas, quæ Caino filio Adami degenerate authore, in mundum introductæ sunt, hîc nihil moror. Bertramus *l.c. c. 2.* existimat; œconomicam illam seu privatam politiam, quæ extra Ægyptum ab ipsis est administrata MONARCHICAM

C;

feu

seu Regiam fuisse. Quod si voce illa proprie utitur, prout
 Aristoteles *l. c. Polit. c. 16.* Regium Monarcham describit,
 qui *κατὰ τὸ ἐαυτῆ βέλγησι* omnia agit; id est, ex voluntate
 sua, omnibusq; imperat; oppidō & alios fallit & fallitur
 ipse: cum Patres sub Veteri Fœdere secundum leges fun-
 damentales, regnandi formam præscribentibus à Deo ore,
 tenus datas, adeoq; ex consilio hujus suam duntaxat fami-
 liam gubernare tenerentur. Sin improprie eandem accipit;
 prout Aristoteles *l. c.* Regem delineat, qui *κατὰ νόμον*; hoc
 est, secundum legem præscriptam imperare cogitur; nec
 hōc pactō *ἀρχιβειαι* Philosophicam observat; cum Aristo-
 oteles legem ab hominibus concinnatam intelligat, cui im-
 perantem ita adstringunt iidem, ut summam potestatem
 sibi servatam velint: quando etiam in Aristocratia ejus-
 modi Monarcham, eā invariata, regnare posse asserit: Pa-
 tres verò in suo imperio ita à quopiam alio homine de-
 pendisse probari nequit. Imò dicam quod res est. Patrum
 res civilis potest Philosophicè ne respublica quidem dici,
 nedum Monarchia, quæ ejus species est. Non enim ordo
 quivis ex mente Aristotelis rempublicam constituit; sed
 in genere cum aliorum Magistratuum tum præcipuè illius,
 qui summam habet potestatem *l. 3. Polit. c. 6.* & quidem
 utilitatis gratia: qualem per omnia Patrum rem civilem
 fuisse, vix ostendi poterit. Huic accedit, quod Aristoteles
 Rempublicam cum speciebus suis à Politis Gentilium Po-
 liticis abstractam tantum exhibere voluerit & potuerit;
 quam sanè regimine divinitus instituto, cujus usus non fuit
 non pius & sanctus, satis convenire, nemo facile depre-
 headet. Proinde præstat omninò vocabulō Monarchiæ;
 puta in sensu Aristotelico sumtō, abstinuisse, quantum ego
 judicare possum: & *πατεραρχίαν* sublatuere, quam dico
 rem civilem, ubi Paterfamilias proxime Deum in fami-
 liam

liam suam & reliquos, qui illi accensentur, summam inter homines habet potestatem, & ad communem utilitatem respicit.

§. II. Hanc verò in Ægypto primò continuatam deinceps ex ipsius sententia quæ excepit ibidem ante tyrannidem Pharaonum ARISTOCRATICAM fuisse, idem *l. c. c. f.* arbitratum; vel certè mixtam ex ARISTOCRATICA & DEMOCRATICA. Verùm cum de regimine ipso nihil solidi constet, ut suprà *sect. i.* monui; de forma ejus pluribus dispicere est operam perdere & oleum. TYRANNICÆ saltem

POLITICÆ posteriorum Pharaonum adversus Ebræos aperta mentio in exodo injicitur; quæ crescente numerò eorum ingravescere cœpit.

Tantum de Regimine Patriarchico.

De

Regimine Hegemonico.

SECTIO I.

DE MAGISTRATU.

§. I.

CUM Populus Sanctus nefandâ Pharaonis tyrannide gravissimè premeretur, DEUS potentissimâ manu suâ illum miserrimè clamantem è servitute eximere *Exod. 3. c. v. 7. 8.* instituit. Quò ipsò diversa à priori rei civilis ratio oboriri cœpit. Licet enim summa rerum apud Deum tanquam κύριον & ἀρχοντα permaneret non solum; sed & manifestius longè resederit quàm antea; adeò ut disertè is *1. Sam. 12. c. v. 12.* Gentis Israeliticæ REX appelletur. Qvippe qui in quacunq; gentem posuerit quidem Rectorem; καὶ ὡσεὶ λάβει τὸν Ἰσραὴλ αὐτῷ κρείδα, ut Syracides *17. c. v. 15.* loquitur; hoc est, interprete D. Luthero, aber über Israel selbst ist HERR wort en/ sed super Israelem ipse factus sit Rector, Curi gitor sibi Regnum in hunc non vendicaret

1. Sam.

1. Sam. 8. c. v. 7. Quod cum probe intelligeret Gideon
Judic. 8. c. v. 23, illud acceptare noluit. Imperandi tamen
 potestas inter homines conspicua à Patribus tum transiit
 ad MOSEN: immediatè à Deo constitutum, qui vicem ejus
 in terris gerens, Populum Ebraeum miraculose educeret
 Ægyptò, & postmodum peculiari modò gubernaret. Nam
 pollebat ille facultate ordinandi Magistrato, belligerandi sta-
 tuendi, mandandi, judicandi &c.; ceu ex historia ab ipsomet
 concinnata abundè liquet, singulari ratione à Deo dependen-
 te. Hoc est, regimè tenebat, respectu ad mortales habitò, ab-
 solutum & ad Deum limitatum. Neq; quicquam legas alicujus
 in politia momenti ab ipso actum, nisi speciatim id jubente
 Deo vel saltem approbante. Unde satis congruè PRO-RE-
 GEM dixeris: quemadmodum in benedictione ipsius *Deu-*
ter. 33. c. v. 5. memoratur: & fuit מלך ישראל in recto Rex:
 id est, tanquam Rex; uti in magno Doctorum virorum
 dissentu Vatablus reddit, quam mentem etiam D. Luthe-
 rus tuetur vertens: Er verwaltete das Amt eines Königes/
 Regis partes sustinuit. Repræsentabatq; aliquantò tem-
 poris post exitum Israelitarum ex Ægypto magistratum
 solus, inq; eo occupabatur, ut Populum Israeliticum ex
 mandato & præscripto divino duceret ac regeret, & judi-
 caret. Quod enim Bertramusc. 5. de suis Senioribus dicit:
 videntur illi, quibus tyrannis Pharaonum Judiciorum
 publicorum cognitionem ademerat, ita ut illis amplius
 non nisi privatim, imò clam de rebus quibusdam delibe-
 rare liceret, castrensibus atq; adeò domesticis rebus impe-
 diti à judicio abstinuisse, & potestatem interim publicam,
 si modò mentem penetro, actu primo, ut Philosophi lo-
 quuntur, retinuisse, id fictum esse, & non cohærere, supra
 c. 1. f. 1. §. 2. late deduxi.

§. II. Cum verò in deserto Arabiæ causis à matutino
 tempore

tempore in multum vesperæ judicandis impar videretur
 focero suo Jethroni, gentis suæ curâ & controversiis dif-
 ficilioribus obscurioribusq; sibi reservatis partem operæ
 judiciariæ; videlicet leviores & planiores lites auctore
 & favore hoc Deoq; annuente & populò consentiente *Ex.*
18. c. v. 17. seq. & Deut. 1. c. v. 13. seq. in alios derivare voluit.
 Sic introductus est MINOR MAGISTRATUS per Mosen à Deo
 mediâtè institutus, qui munus suum ex lege Divinâ à Mose
 conscripta *v. 20. c. 18. Exodi* administraret. Cujus personæ
 desumptæ sunt ex capitibus tribuum, referente id Historiâ
 Sacrà; quasi indicet, plerosq; viros electos esse ad hoc
 munus, ex eorum numero qui in suis tribubus aliquâ di-
 gnitate; puta quam ætas & nobilitas conciliant, maxi-
 mè verò integritate & sapientia *Exod. 18. c. v. 25. & Deut.*
1. c. v. 15. eminent. Et quidem distributione illarum, ita fa-
 ctâ; ut alias Chiliarchos, id est, Principes Chiliadum, qui
 mille, Hecatontarchos, id est, Principes centuriarum qui
 centum, Pentecostarchos, i. e. Principes Pentecostyon, qui
 quinquaginta; & Decadarchos, id est, Principes decuriarum
 qui decem præessent capitibus seu viris hoc est Patribus
 familias, eosq; sibi invicem, nî fallor, subordinatos (hoc est
 super 78600. principatus inclusivè sumtos; ut decuria in-
 cluderetur Pentecosti, Pentecostes centuriæ, centuria Chi-
 liadi, qui in 600000. ut *R. S. Jarchi ad Exod. 18. c. v. 19.* docet
 6000.) creatas esse subjiciat. Quod consentum mihi in tanto
 sententiarum divortio non potest non aridere: cum ad
 eundem modum Sacrosancta Scriptura de Præfectis mili-
 tum loquat; v. g. in postremis 31. capitibus Numerorum
 commatibus, cum quibus ita comparatum fuisse in aprico
 est. Hunc autem solum in finem, ut dictis in causis po-
 pulum semper judicarent, ut *ex c. 18. Exodi v. 22.* sole me-
 ridiano clariùs ad oculum patet. Proinde admittendum

non

D

non

non est hoc esse judices jam antè ut cui videri posset; cum ita memoret Moses se dixisse: & sumsi capita tribuum vestrarum, & constitui Capita super vos, in tribus potestate quodam publica gavitos fuisse, quod aliàs Bertrami sententiæ supra c. 1. s. 1. §. 2. confutatae præsidio esset. Vocabulum enim caput æquivocè hic sumi, nemo non videt. Nec Bertrami conjectura l. c. c. 6. ex c. 7. Josuæ deprompta tantè ponderis est, ut modò allatam locò moveat: puta Chilia-des, Hecatontades, Pentecostes, atque decades domorum seu familiarum hinc fuisse, quales ibi intelliguntur. Nam quod ad sententiam, quam defensum ivi, objicit: immensò ferè numero futuros fuisse sæpè dictos præfectos, si per viros seu capita, id est patres familias designati extitissent, hoc, licet sequeretur, nihil absurdi, quod ego quidem animadvertam, involveret: cum hoc pacto Moses scopum facilius attigisset suum. Et quod dicit tredecim tribus distributas fuisse in Septuaginta gentes; gentes in familias seu domos; familias in viros seu capita hoc est patres familias, qui filios & familiam habent; nec id extra omne dubium per omnia debet poni; uti ab ipso factum est. Certè quod gentes illæ in quas divisæ fuerunt singulæ tribus Josuæ ætate exactè septuaginta fuerint, non liquet. Contrarium potius ex Numerorum 26. c. conficitur: viz delictet, pauciores extitisse, cum Ebræi in desertis Arabiæ annos ferè quadraginta exegissent: secundum quam distinctionem tamen populus jam occupatâ Palæstinâ semper divisus fuit. Quin etiam hoc suâ probabilitate indiget, quod, in iisdem iudiciis præcipuos fuisse tredecim summos Principes tredecim tribuum, qui inde nomina capitum Patrum, tribuum, & millium, Principum ac vocatorum cœtuum, aliàs cum reliquis ipsis communia passim in historia Mosaica, aliquando vel soli habuerint, & ad cognitionem

cognitionem aliquam delegati sint Num. 3. 28. & 34. 17. & Jol. 22. 14. memoriæ securus nimis prodit. Quid de eo sentiendum sit, alibi aperiam, ubi de memorabilibus populi Sancti acturus sum. Multò minùs procedit Sigonii l. c. c. 6. & 7. conatus, quò recens creatum Magistratum duplicem statuit, Judicum & Principum: & huic duplex officium attribuit: dum partim in eo, ut consilio civitatum præessent; partim in hoc, ut judicia moderarentur illud constituisse autumat. Quando enim *Dent. 1. c. v. 15.* dicitur; ut ille quidem citat: constitui præesse vobis Chiliarchos, Pentecontarchos & Decatarchos: & Grammatofagogeos iudicibus vestris, illud principatum eorum in populum; hoc in Judices declarare putat. Ut ita, cum priori munere fungebantur, senatum convocârint ejus civitatis, in qua erant, eumq; de rebus publicis consuluerint: cum, posteriori, ad aliquot eorum Senatorum, tanquam ad legitimos Judices, causas dirimendas introduxerint. Verùm præterea quâ, quòd magistratû, cujus usus ex lege Dei in Deuteronomio c. 16. seq. data, sub Judicibus majoribus postea fuit, cum hocce in deserto constituto perperam confundit, Græcâ a versio, quam se esse sequutum ingenuè fatetur, ipsi impositur. Quod si Ebræos fontes consulere potuisset, aut valuisse, verba eorum longè alium sensum præ se ferre, re ipsâ deprehendisset. Utpote qui hic est; & posui eos capita super vos Principes (super) mille & c. & moderatores tributuum vestrarum. Quidq; hîc incubuerit indicatur, quovando additur: & præcepi Judicibus vestris eodem tempore, & c. Quæ omnia interpretationem, quam locus *Exodi* citatus suppeditat: munus scilicet istud, de quo impræsentiarum disquiritur, simplex fuisse in judicando certas lites tantum positum, egregiè stabiliunt. Idcirco Bertrami sententia l. c. stare quoq; haud potest, quâ Præfe-

D 2

cos

ret ei, *Num. 11. c.* quòd se ex Ægypto abduxisset, ubi aliorum ciborum fuerat affatim, & carnem in solitudine importunè efflagitaret. Tum simpliciter coram Deo conquestus est idem de onerosa totius gentis suæ cura, & mori præoptavit, quàm intolerabili illò munere solus amplius premi. Qui idcirco ipsum jussit Septuaginta viros deligere eosq; ad Tabernaculi ostium deducere, ut tanquam adjuncti duram illam provinciam sublevarent. Et ita MAGISTRATUS major Mosi in adjutorium datus est à DEO: cujus officium in eo unicè versabatur, ut sustineret cum Mose onus illud populi, de quo conquestus erat; hoc est, unà cum eo maximè indignantem rebellantemq; plebem reprimeret. Hinc sanè ejusdem membra acceperunt partem Spiritus; hoc est, doni ejus, quo unus Moyses hætenus fuerat præditus, & prophetarunt v. 25.; hoc est *עֲבָדוּם מִן* correpti laudes divinas peculiari ratione decantarunt (ut illi *1. Sam. 10. c.* & 19.) partim ut ita aliter ipsi animati essent, quàm cæteri; partim ut intelligeret illicò omnis populus, hos viros sibi præcipuè venerandos atq; audiendos esse. Quam *ἐξοχλῶ* etiam retinuerunt postilla; quod sacer Historicus innuit, quando addit; *וְלֹא יִמְצְאוּ*, nec ultra cessaverunt prophetare: vox *יִמְצְאוּ* enim (ut *ברך* & aliæ) significationes planè contrarias obtinet: ut scilicet subinde immergendo populo demonstrare possent. Idq; post legem in monte Sinain latam accidit paulò antequàm eò penetrasset Gens Israelitica, unde exploratores in Palæstinam mittebantur. Interim tamen mansit eximia Mosi præ hisce viris autoritas, quem ex communi mortalium conditione exemerat Deus, postquam illi coram esse, cum ipso loqui, atq; ab eodem aspici voluit. Quod & Deus ipse Numerorum *12. c. v. 6. 7. 8.* quàm clarissimè significat. Inde maximè solus ille etiam postea exploratores in Palæstinam

nam ablegavit *Num. 13. c.* & legatos ad Edomitarum Regem 20. c. ; nec non Midianitas ultus est *31. c.* ; imo de rebus gravissimis ex DEI responsis statuit 27. 32. c. & mandata Jehovæ genti suæ exposuit 15. & 17. c. Unde autem lectum sit dictum collegium, id ulteriori disquisitione opus habet. Bertramus *l. c.* censet, illud constituisse ex Senioribus & Præfectis magis probatis, quippe qui videantur illi fuisse, qui jam hoc munus obierant in Ægypto *Exod. 34. c.* ; cum inquit Deus, quos nôsti, (quod ipsi sint videlicet vel fuerint jamdudum) Seniores populi & præfecti ejus; quasi ad hunc Seniorum numerum evecti sint ii, qui aliquando eò munere functi fuerant. Ut ita Septuagenarius Seniorum numerus, quem Deus lege sancivit, non tam ab eo hic institutus, quam continuatus fuerit, sicut & alia quam plurima apud Patres usitata DEUS ad montem Sinain potius confirmavit, quam innotavit, *c. 5.* Sigonius *l. 6. c. 4.* & *l. 7. c. 8.* existimat constitutum esse à Deo ex hominibus, qui cæteris ætate in toto Israele præstarent; quibus sui additi sint Scribæ, tanquam apparitores, operam ipsis commodantes. An hi jus suggesserint, sive acta literis mandarint, in dubio relinquit. Quibus ego quidem assensum meum præbere haud possum. Etiam si enim largiar, partem illius ex Senioribus, quorum Historia Sacra 24. c. Exodi meminit; partem verò ex Præfectis qui *19. c.* ejusdem instituti dicuntur, desumptam fuisse; eos tamen Seniores, qui in exodo inducuntur, jam in Ægypto potestate publicâ fuisse instructos & eosdem cum his, quorum in Numeris *c. XI.* fit mentio, id ut semel *c. 1. si. n. 2.* quantum ad prius explosi: ita quoad posterius etiam nunc pernego. Si quidem viri illi, de quibus quæstio instituta est, tum demum fuerunt lecti *Num. 11. c. v. 16.*, cum Moses quæstus esset de molestia, quæ ipsi à suis taceffi solebat. Dein sequela
illa

illa numerum quantum infirma est; iussit Deus collegas Mo-
 fis ex Senioribus & Præfectis vel etiam Scribis, (si Græcæ
 versioni fidendum esset, in qua --- per --- red-
 duntur.) desumere: ergò inter illos alii Principum officium
 sustinuerunt, alii Præfectorum vel Scribarum. Quis quæ so-
 eos non de illo quod fuerant; sed quod fieri debebant de-
 nominandos esse ignorat? in hoc verò ullam differentiam
 fuisse, Sacra Scriptura ne apice quidem indigitat. Quemad-
 modum & numerus membrorum sæpius tacti Magistratus
 omnibus idem non est. Eorum præcisum, faciunt quidam,
 narrante Bertramò l. c. Septuaginta duorum, quasi Senio-
 res & Præfecti descripti fuissent ex duodecim tribubus: ex
 quibus tamen Moses duos reliquerit in castris *Num. 11. c. v. 26.*
 quod Dominus septuaginta duntaxat adduci iussisset. Hic
 etiam ex Numerorum *26. c.* sic initus dici potest eidem, ut
 primum subductis ex numero familiarum iis, quæ à primis
 patribus denominantur, & in earum locum substitutis fami-
 liis, quæ ab illis præcipuis stirpibus deductæ sunt: ut verbi
 gratia, expuncto Parifitarum nomine & in eorum locum
 eorum substitutis Chetronitis & Chamulitis, ex duodecim
 tribubus reliquas supputemus, quæ erunt quinquaginta &
 una: deinde ex Numerorum *3. c. v. 18.* item ex *Exod. 6. c. v. 17.*
 octo Levitarum familias seu gentes; ut illæ locis accuratis-
 sime describuntur, ita ut jam assurgant Ebræorum fami-
 liæ seu gentes numero quinquaginta novem: quibus additi
 dicantur tredecim summi Principes tredecim tribuum.
 Est verò census ille *26. c.* Numerorum niti videatur nume-
 rò illò septuagenario, qui præscribitur *Geneos 46. c.*
 Nam & eadem ferè utrobique familiarum seu gentium sunt
 capita: & si quæ in Numerorum censu omissa sunt & illis
 alia substituta, istud inde factum est, quod capitum illorum
 familia & cladibus quæ in deserto contigerant, prorsus
 deletæ

deletæ essent, & ad retinendum septuagenarium numerum, aliæ illæ subjectæ sint. Quinimodò & Numerorum 26. c. v. 46. in illius rei vestigia Moses meminisse videatur Serachæ filia Aferis. Sed quia census illæ 26. c. Numerorum actus est post lectos istos Judices (quales ipsi quidem audiunt) & maximas clades in populo editas: & fortassè ejusmodi difficultates in ipsorum capitum & familiarum restitutione occurrant, quas facillè non sit expedire & dissolvere, satius arbitratur, hunc numerum omittere. Imperator tamen *in notis p. 364.* Hæc non impedire dicit, quo minus ex numero familiarum, quarum Numerorum 26. c. fit mentio, septuagenarius Judicum (pro quibus & ille agnoscit) numerus ineatur. Quamvis enim census ille Numerorum 26. c. actus tum sit: num inde consequitur, inquit, familias easdem (quæ ex nominibus Patriarcharum, qui cum Jacobo in Ægyptum descenderunt, ferme nominantur) non fuisse, quæ antè fuerunt? Fateor, plurimos, ex Dei sententiâ in peccatores latâ, in deserto obiisse: verum id fieri potuit, manentibus iisdem gentibus ac familijs, quæ in posteris continuantur. At nullam in familiarum numero mutationem accidisse, inter initia commemoratio nis Israelitarum in Ægypto, & recensio Numerorum 26. c. factam comparatio capitum 46. Geneleos cum dicto capite Numerorum evincit. Confer tamen capita familiarum in Benjaminis tribu: quæ capite 46. Geneleos sunt decem, quum ex iis non nisi familias septem enumeret Moses Num. 26. c. Quin etiam, quæ hoc capite recensentur, familiarum capita in Ephraimi & Manassis posteris, non commemorantur Geneleos 46. c. quia in Genesi eorum imprimis ratio habetur, qui in Ægyptum descenderunt, non verò ibidem postea nascebantur. At, si quæras, cur in familiarum recensione nepotes Josephi, immò pro-

nepotes

nepotes & abnepotes, familiarum authores habeantur; quod in aliis Patriarchis non observatur: id considerandum, duos Josephi filios Ephraimum & Menassem, ut tribuum authores spectari, & Jacobi filios censer; immò eorum liberos censer filios Josephi. Quapropter, sicut in reliquis duodecim Patriarchis familiæ demùm à filiis, quantum etiam nepotibus, denominantur, atq; idcirco memorantur Numerorum 26. c. pariter nepotes immò ab etiam pronepotes & abnepotes Josephi: qui ut Ephraimo & Menassi, sic etiam Josepho, adscribebantur Gen. 48. c. v. 5. Hæc verbis Abrabanielis *ad eum locum prolixè satis illustrat*; videlicet quæ de posteris Josephi disputari possent: quod filiis posteriores capita familiarum habeantur Numerorum 26. c. quum in aliis Jacobi posteris ista dignitas profectis cum Jacobo in Ægyptum tantum modo tribuatur, nec ad gradum extendatur ulteriorem. Hæc etiam ille: Alii apud Bertramum *l. c.* faciunt Septuaginta unius; fortassè quod judicium numerus (ex conjectura illius) impar esse debeat. Atq; huic numero vulgò Ebraei subscribunt, qui suum Synedrium vocant de nomine Septuaginta unius, *in Sanhedrin capite primo*. Hi vero numeri, (ut Bertramus sibi persuasum habet,) satis commodè hõc modo conciliari possunt. Cum enim Dominus diserte Septuaginta ad se aggregari jubeat, verisimile est, aut primum septuaginta duntaxat fuisse quibus Moses ad cætum moderandum additus Septuagesimum primum effecerit: Secundum verò Sacerdos de Jure respondentur Septuagesimum secundum. Sed curiosè hæc magis quam cum rei veritate ventilantur. Nihil vetat, duos illos viros, qui in castris manserunt, de numero Septuagenario fuisse. Et *fundamentum*, quod in numero gentium Israelis quæritur, id nullum est, uti mox docebitur. Quapropter rectè sensit Bertramus, alterum numerum nempe Septuagenarium

E

in

in Sacra Historia definitum amplectendum esse, atq; retinendum. Quod autem id vel propter illas rationes, quas superiore capite s. & subtilius initium commemoravit; nempe quia ejus origo petita videtur ab eo, quod tam diffuse & tam crebro in Sacris Literis repetitur, Septuaginta animas ingressas fuisse in Ægyptum, quæ septuaginta gentes constituerint, faciendum esse dicit, sua difficultate non caret. Quodque deinde c. 6. ad Geneleos 46. c. recurrit, utpote quò loco melius ac certius numerus ille constat. Sic enim Septuagenarium inde inire posse docet, ut loco Jacobi & duodecim filiorum ejus assumantur tredecim summi Principes tredecim tribuum, deinde ex unaquaq; nepotum ipsius Jacobi illic denominatorum familia aliquis unus desumptus dicatur. In locum Dinæ filiæ Jacobi, & Serachæ filiæ Aseris substituti dici possunt aliqui ex posteris aliorum capitum: vel certè duæ illæ per se caput fecisse duarum familiarum, quæ sint vel ab ipsis in rei ipsius memoriam, vel ab ipsarum maritis denominatæ. Sicut filiabus Thelophchad accidisse oportet: utpote quæ in paternam hæreditatem deficientibus fratribus successerint. Porro ad supplendum numerum horum capitum, his qui moriebantur absq; posteris verisimile est substitutos semper fuisse aliquos ex proximis. Hæc fermè omnia levibus ac vagis conjecturis superstructa sunt, & Sacrosanctæ Scripturæ calculò destituuntur.

§. IV. Hoc regimen post Moÿs discessum sub Josua filio Nunis aliquamdiu continuatum est. Ille enim *μαρομα* edoctus, fore jamjam ut humanis rebus eximeretur, & quidem ante, quàm Gens Israelitica, cujus hæctenus Dux extiterat, Palæstinam occupasset. Num. 27. : oravit Deum, ut suum in locum alium surrogaret; qui precibus annuens hunc solenniter denominari curavit. Mole igitur

vor decedente, uti Josuam confirmabat Deus *Jos. 1.*; ita populus, se dicto ejusdem velle audientem esse, quemadmodum Mosi fuerat, sanctissimè recipiebat. Ut omninò hìc durasse videatur ordo ille, qui antè observatus fuerat. Nam Josua duxit populum: præscripsit ac præcepit illi ex mandato Dei facienda in occupatione Palæstinæ; designavit & misit exploratores; monebatur à Deo de scelere ab Achano commisso; pactum inibat cum Gabaonitis, & Principes cæteros jurejurando id confirmare jubebat. Paucis; Josuæ auspiciis proximè Deum omnia gerebantur.

SECTIO II.

DE LEGIBUS.

§. I.

LEGES porrò, quibus Gens Israëlita etiam ad fruendum politicum bonum sub Ducibus gubernaretur, condidit Deus ipse, & Mosi ore tenus tradidit. Quod tam manifestum est, ut nullâ probatione operosâ indigeat. Elucet enim id clarissimè ex quamplurimis Exodi, Levitici, Numerorum ac Deuteronomii capitibus, ubi copiosè & multiplices ac sæpiùs repetitæ illæ occurrunt. Quin cum Deus ex Arabia Monte Sinain pararet easdem & alias ferre, de se ipso præfatus est hunc in modum: *Exod. 20. Ego sum Jehova Deus tuus, qui eduxi te ex Agypto, domo servitutis.* Et ut accuratiùs à moralibus & ceremonialibus legibus didictæ politicæ, quarum recensione Codicis Mosaici benè magna pars quoq; consumitur, distingvi possint, FORENSES dici consueverunt, Quæ rurùs dispescendæ in FUNDAMENTALES & NON-FUNDAMENTALES: cum Deus non solum Ducibus modum imperandi definiverit, sed & subditis quid inter se agant, determinaverit. Singulas autem prepressius considerare, operæ quidem magnum fuerit pretium, mei tamen in præsentia haud quaquam est instituti.

E 2

Fecerunt

Fecerunt id viri Clarissimi Constantinus I' Empereur in *tractatu de legibus forensibus Mosaicis*, & Johannes Henricus Höttingerus in *Nomothesia Mosaica*, qui consuli possunt. Ut tamen Leges ipse tulit Deus, ita & obscuriores sciscitanti Mofi declaravit. Imò quoniam omnia, quæ usu venire poterant, eis semel non fuerunt definita, novas insuper oblatâ occasione addidit; & immunitatem quibusdam; quibusdam certis in casibus privilegia pariter concessit.

SECTIO III,

DE JUDICIIS.

§. I.

Propero ad JUDICIA, quæ sub Ducibus florere. Exercebat illa primùm MOSES solus in genere omnia. Postmodum CHILIARCHI, HECATONTARCHI, PENTECOSTARCHI & DECADARCHI semper leviora & quæ magis liquidi juris essent: graviora verò, & in quibus lex deficiebat, vel obscurior erat, ad Mosen pertinebant. Et quidem utrinque secundum statuta Divinitus accepta. Quæ admodum hæc ex Sectione prima hujus capituli satis constare possunt. De Septuaginta viris Mofi adjunctis saltem controversia oborta est. Sigo. nius *l. c. l. 7. c. 6.* Bertramus *l. c. c. 6.* & Cunæus *l. 1. c. 12.* cum Talmudicis in *Sanhedr. c. 1.* aliisque magni nominis Philologis illos judicasse centum, synedriumque istud magnum repræsentasse, quod hic constitutum à Mose temper deinde sub iudicibus Regibusque; & Pontificibus usque ad extremam Judææ desolationem perpetuâ cooptatione manserit, fueritque semper in ea urbe, quæ Sanctuarii sedes atque reipublicæ arx esset. Verùm ut sententiæ huic subscribam à me impetrare non possum. Prohibet enim id cum occasio instituti dictorum Seniorum confessus: quam querelam Mosis de onere aliquo summorum Judiciorum; quod scilicet nec sic quidem, puta Chiliarchis &c. constitutis majoribus

bus & difficilioribus causis dirimendis solus sufficeret, uti
 Bertramo videtur, fuisse, vix leviter Numerorum n. c.
 innuitur; Non enim oblata eitur fuerat gravis quædam
 controversia judicanda, non jure quidam inter se voluerant
 experiri: tum ipsa formalia institutionis, quæ Deum se-
 ptuaginta viros eligi voluisse, qui unâ cum Mose graviores
 causas didicarent, uti Bertramus docet, nullò verbò in-
 dicant. His accedit quòd in toto Veteris Testamenti co-
 ditæ Prophetici collegii judiciarii tantum aut verò ex se-
 ptuaginta membris constantis, nusquam mentio injicia-
 tur: & quòd illud ipsum in Palæstina, republica jam statâ
 videatur defuisse; ut intrâ pluribus monebo. Rectè igitur
 Cunaus fluctuans prima tempora proximaquæ illi tan-
 quam fermè obscura mittit. Cujus vestigia & ego pressu-
 rus, quæ de hoc judicio vulgò afferuntur, ad alium locum
 rejiciam, ubi originis & vigoris ejusdem manifestiora
 indicia se prodent. Conditiones judicum, quos recensui
 commemorante Sigonio *h. c. c. 6.* quatuor ex lege *Exod. 23.*
c. elicuit Philo in libro de judice: unam ne vanos auditus
 exicipiant, quia aures minus fidei habent, quàm oculi, ut
 quibus non cum rebus ipsis sit commercium, sed cum verbis
 rerum interpretibus, non semper veritatem sectantibus.
 Alteram; ne munera accipiant, quòd excœcent etiam
 prudentes & subvertant verba justorum. Nam muneri-
 bus induci ad injustitiam est scelerati hominis; semimali
 non reddere jus absq; operæ præmio. Tertiam; ut causas
 partium examinent ante judicium semotò omni persona-
 rum respectu, sive sint cives, amici, familiares, sive contrâ-
 ne ne quid benevolentia vel odium cognitioni officiat. Quar-
 tantam; ne in judicio pauperis misericordiâ moveantur. Nam
 misericordiâ debetur infelicibus: quisquis autem spontè
 male fecit iniquus est, cui pœna proponitur. Quas suo loco
 E3 relinquo.

relinquo. Cumq; de circumstantiis reliquis commentatione dignum nihil reperiam, exceptis POENIS; de hisce pauca in medium allaturus sum. Fuerunt aliæ certæ ac DETERMINATÆ; aliæ incertæ ac INDETERMINATÆ. Præterquam enim quod secundum supplicia à Deo per Moſen definita iisdem vel ſimilibus delictis eadem vel ſimilia maleficis ſunt irrogata; ſæpe etiam accidit, ut Deus conſulenti Moſi in caſibus dubiis ſingulare quoddam genus indicaret, vel ſentem ipſe ad occultum raperet. Lev. 10. & 24. Num. 11. 12. 14. 16. &c. illarum rurius aliæ. NON-CAPITALES fuerunt, v. g. reſtitutio & venditio Exod. 22. c. in furto; multa & talio c. 21. in certis caſibus; verberatio Deut. 25. c. atq; exilium c. 21.; aliæ CAPITALIS, ut combuſtio Lev. 20; Lapidatio Lev. 24. Num. 15. Deut. 13. c.; decollatio & ſtrangulatio ſive ſuffocatio aut ſuſpensionem. Deut. 21. c. Quem numerum pleriq; Doctores cum Tal. mudicis in *Sanhedr. c. 7.* defendunt. Sigonius verò *l. c. 6. c. 8.* cum quibusdam aliis crucifixionem addit. Sed fallitur. Locò enim Deut. 21. c. v. 23, citatò, quò nititur, lignum de cruce non eſſe accipiendum; ſed patibulo, tam clarum eſt, ut demonſtratione opus minimè habeat. Nec exemplum *Num. 25. c.* allegatum crucifixionem; ſed potius ſuſpensionem probat. Ideoq; ſine cauſa dubitat modò dictus author ſtrangulationis ullam in Veteri Teſtamento mentionem fieri.

SECTIO IV.

DE SUBDITIS.

Reliquum eſt, ut SUBDITOS ordine hætenus inſtitutò, recenſeam. Hi fuerunt POSTERI JACOBI; nimirum 600000. illi *Exod. 12. c. v. 37.* quiq; cum ipſis erant PEREGRINI, ex Ægypto cum Moſe egredientes. Iſraelitas quod concernit, num ſeptuaginta familias exacte ſemper exhibuerint; ut Bertramo *l. c. &* Imperatori placet incertum eſt.

est. Idq; non semel superius tungi, hinc verò ex professo
 ut ajunt, declarandum erit. Quod enim supponit ille, cen-
 sudum, qui in septuaginta Ebraeorum gentibus à Mose propo-
 nitur, vel ab ipso earum parente Jacobo sub postrema
vixit tempora actum fuisse, vel certè statim post illius mor-
tem ab ejus filiis, ut l. eo solo manifestius aliquando liqve-
reer de implemento promissionis Dei sepius Ebraeorum ma-
jo ribus repetitæ de immensa posterorum Abrahami sobole
& multitudine; unde & quibus potuerunt nominibus cen-
sudum illum celebrarint & nobilitarint. Hinc igitur & ani-
mas illas tam accuratè enumeratas fuisse, & tam crebrò
commemoratas existimat. Hoc tantà verisimilitudine
gaudet, quantà illud, quod omnes homines tempore de-
structionis turris Babylonicae divisi fuerint in septuaginta
nationes, quia totidem statuuntur in Scriptura esse nepo-
tes filiorum Noachi: Japheti enim fuerunt quatuordecim,
Chami triginta, Schemi viginti sex: uti Judæi hinc con-
cludunt. Quemadmodum enim ibi nullò modò sequitur,
fuerunt septuaginta personæ, ergò fuerunt etiam septua-
ginta gentes; ita nec hinc. Sed Rabbini seduxerunt Cla-
rißimos viros, nimium credulos, quibus in doctrina de
numero septuagenario fides facitè haud adhibenda: cum
didicit non possit, quot & quantas nugæ ei admiscuerint,
& quidem, si rectè conjicio, propter centum membrorù
collegii illius, quod Synedrium magnum vulgò audit.
Si Sic linguam Ebraeam in confusione Babylonica in septua-
ginta linguas, divisam fuisse: totidem Josephum, Salomo-
nem, Mardocheum & Patres Concilii majoris caluisse:
totidem architectos turris Babylonicae fuisse; & totidem
gradus turrim eandem versus orientem & occidentem
aitam extinxisse, magnò conatu defendunt. Si roges: quot
Angeli introduxerint 70, linguas, quotq; 70, gentibus
 sint

sint præpositi? Respondent septuaginta. Quin imò R. Eliezer ipsum dictarum animarum numerum, nempe septuagenarium *Deut. 10. c.* cum *Gen. 46. c. 26. 27.* collato in dubium vocat in *Pirke c. 39.* quod hic una deficiat. Ideoq; Deum iis annumerat, quoniam *Gen. 46. c. v. 4.* dixit: *Ego tecum descendam &c.* Quamvis R. Aben Ezra & R. L. b. Gerson rectius Jacobum substituunt; qui v. 8. iisdem accenter videtur. At quid si numerus completus pro in completo stare? Mitto igitur allatam conjecturam, donec firmitus ejus documentum Author suppeditaverit. Quid verò ad peregrinos in Populo, quorum haud exigua copia fuit, attinet, cum Rabbiniis eorumq;ve sequacibus facere non possum, qui eos: præsertim domicilii quos vocant profelytos, eodem ritu, qui ultimis seculis obtinuit, interveniente, in habitationem communem ab Israelitis receptos esse asseverant. Consistebat autem ille in hoc: ut gentiles relicto idolorum cultu, ac receptis Noachi præceptis uni Deo vero se addicerent. Nam hujus nullum in Pentateucho, ut suo loco evincam, vestigium apparet. Ita etiam sese res cum Profelyto justitiæ habet, qui non aliò pacto quam ipsi Ebræi sub Ducibus Deo adductus gentiq; ejus insertus videtur.

SECTIO V. De FORMA.

§. I.

Nunc de FORMA regiminis, sub Ducibus quod obtinuit, quid statui debeat, explicandum est, Sigonius l. c. l. 1. c. 5. cum aliis quos Arnisaus *Relect. Polit. l. 2. c. 4. §. 5.* allegat, eam Aristocratiam fuisse arbitratur. Verùm hæc sententia lubrico incumbit fundamento; nimirum summam rerum penes Optimates tum fuisse positam; cum suprâ ostenderit l. 1. n. 1. penes solum Deum principaliter eam resse disse;

didisse; & minus principaliter penes solum Moſem. Qvod
 & ipſe tandem fateri cogitur, quando agnoſcit dictam Ari-
 ſtocratiam eam, in qua lex potiffimum cum Deo dominata
 eſt. Nam quomodo hæc concordant: ſumma rerum ſub
 DuDucibus penes Optimates reſedit: & Ariſtocratia hæc ta-
 lis eſt ſuit, in qua Lex potiffimum cum DEO dominata eſt.
 BeBertramus l. c. c. 5. docet de regimine ſub Moſe uſq; ad le-
 gegem laram in monte Sinai, formam ejus inſtar Regiæ fuiſſe;
 ſed ſub Domino: cum Moſes nihil niſi ex ore Domini re-
 ſponderet. Et c. 6. Apud montem Sinai verò uſq; ad in-
 greſſum in Chananæam illi eodem modo id temperatum
 videtur, quo dicitur Lacedæmonum illa perfectiſſima; ita
 ut Moſes Regiam quodammodo poteſtatem habuerit, ſub
 Dei tamen, veri tunc & unici Iſraelitarum Regis, auſpiciis.
 Septuaginta porrò Chiliarchi Centuriones, Qvinqvage-
 narii & Decuriones Ariſtocraticam: Cives autem, qui
 ἄσπασμα id eſt agmen conficiebant, Democraticam. Sed quic-
 quid horum ſit, ſatis patet, ſubordinata ea eſſe in eadem
 ſpecie ſimplici, non diſparatas dicti regiminis ſpecies, quas
 citatus Author inde conficit: ſi modò aliqua vulgari ſigni-
 ficatione accepta illi applicari poſſet. Cunæus l. c. l. c. l.
 arbitratur, Moſem, rempublicam conditurum, quæ in ter-
 riſtis ſanctiſſima foret, ſummam rerum poteſtatem Numini
 deſtulſſe. Et, cum alii nomina alia, ut res fert, reperiant,
 ac Monarchiam modò, Oligarchiamq; & interdum De-
 monocratiam appellent, nihil ille horum fore pro natura atq;
 indodole intellexit tanti imperii. Igitur regiminis quendam
 modum conſtituiſſe, quem per ſignificanter Flavius (Joſe-
 phus) adverſus Appionem l. 2. vocari poſſe *ἱερατικὴν* ait,
 quæ *ἂν* tu ejusmodi civitatem dixeris, cujus Præſes Rector-
 que ſolus Deus ſit. At cum in luſtrando præſenti regimine
 reſpectus magis ad Duces habeatur, eorumq; imperium,

F

quam

quam ad Deum, nec in hac opinione acquiescere possum. Hinc ipse Josephus fluctuans alibi v. g. Antiquit. Judaic. l. 4. c. 7. Aristocratiam sub præsidio Divino minus accuratè dicere voluit; quod etiam l. 20. c. 8. repetit. Certè si aliqua ex formis rerumpublicarum Aristotelicis in eam quadra-
ret, Monarchia esset; & eaqvè improprie dicta: si-
quidem quicquid summæ potestatis in Gente
Israelitica penes homines, Deus esse voluit;
id fuerit penes unum Mosen: non solum per biennium
termè sine omni controversia; sed & postmodum; cum
idem cæteros quoq; Magistratus omnes autoritate ante-
cellerit; ut supra pluribus evictum dedi. Quin post ipsum
Josua quoq; Monarcha eadem ratione appellandus esset;
quippe cui Israelitæ eodem prorsus modò, quò Mosi par-
erunt; quod supra itidem probavi. Verum enim verò
cum id adhuc obstet, quòd Monarchia improprie dicta sen-
su Philosophicò dicatur respublica, in qua unus hominum
ἐξουσίαν ita habet, ut legibus aliorum hominum illius pote-
stas adstricta sit, quòd Regimini Ductum tribui non potest;
utpote qui in imperio suo à solo Deo dependerint; & voca-
bulum *ἡγεμονίας* à Josepho effectum minus huc pertineat,
aliud nomen ἐξουσίας & inusitatae hujus politiae, quòd lo-
cum reliquorum omnium suppleat, excogitandum daco.
Et illud fortasse erit *HEGEMONIA*, quam dico rem civilem,
ubi unus homo, singularibus Spiritus Sancti donis instru-
ctus, proximè Deum in gentem, quam ducit, & reliquos
qui illi accensentur summam inter homines habet pote-
statem, & ad communem utilitatem respicit. Vocabulum
ἡγεμονία enim laxioris admodum est significationis, ut de
quolibet imperio dici possit. Præcipuè *ἡγεμονία* ei, qui cum
potestate à Principe missus est, attribui solet. Quæ accipio
Divinis Ducibus apprimè congruit.

Tantum de Regimine Hegemoniæ.

De

De Regimine Heroico,

SECTIO I.

DE MAGISTRATU.

§. I.

Consequens est docere, quoniam magistratus munere in Palæstina functi fuerint. Videtur enim ibi planè diversus ab hætenus commemoratis institutus. Expositum verò id est à Mose antequam ex hominum consortio removebatur in conspectu quasi ipsius terræ genti Israeliticæ divinitus promissæ. MINOR MAGISTRATUS fuere JUDICES & moderatores, quos Moses Deut. 16. c. in singulis partibus seu urbibus quas Jehovah daturus esset Populo suo per tribus suas institui jussit, qui cum judiciò justo judicarent. Hinc insimul colligere est, populo Ebraeo concessum fuisse jus eos sibi elegendi ex suo numero, tantum habitâ indubitiè ratione prudentiæ & justitiæ. Civilem itaq; Politiam suam Ebraeos post Josuam ita exegisse putat Bertramus l. c. c. 9. ad caput illud, ut unaquæq; civitas suos haberet Seniores seu Senatores constantes ex Chiliarchis, Centurionibus, Quinqvagenariis, Decurionibus & Præfectis. Significans quoq; l. 6. c. 6. judices hocce cum Principibus suis esse eosdem arbitrat, quos Moses svalu foci sui Jethronis in deserto instituit Exod. 18. c. Qui ipsi videntur è corpore Seniorum cujusq; civitatis lecti Deut. 19. c. & 21. Ruth. 4. c. Verùm aberrant longè: cum judices hi ab ipsis Israelitis in unaquæq; civitate in Palæstina demum fuerint instituenti; illi verò à Mose in vagabundo populo in deserto dudum instituti; quorum usus republicâ tandem statâ expirâsse videtur. Quod v. vir DEI dicit; judices & moderatores, id à differentiam aliquam inter eos inferre non videtur; ut minime est persuasissimum. Cæterum quot extiterint in qua-

E 3

libet

libet urbe non planè constat. Nisi conjectura hæc valere debeat, tot fuisse, quot erant in quâq; civitate Chiliarchi, Centuriones, Quinquagenarii & Decuriones, inquit Bertramus l. c. cui tamen modò obviam ire volui. Josephus l. 4. antiqv. Jud. c. 6. Septenarium numerum præscribit: & illi ibidem suos *ἑπτάκωμοι*; id est Præfectos, quales superius Bertramus & imperator definiverunt. Levitas adscribit: quòd fortassè sui temporis rationem habuerit. Certè ex c. 4. Ruthæ v. 2. apparet plures fuisse: cum dicatur Boazus assumfisse decem ex Senioribus urbis Bethlehæmæ, qui de causa redemptionis & levirationis cognoscerent. Dicendum ergò videtur: tot fuisse judices municipales cujusque civitatis, quot esse poterant, Talmudici tres statuunt *Sanhedri* c. 1.; scil. in ea civitate in qua CXX. non fuerunt, at ubi CXX. aut plures degerunt, 23. Quia ad sua tempora respexere. An verò ita, ut ex illis etiam Levitæ quidam in Præfectos assumerentur, si modò in ea alii quot erant Levitæ: Sin minus ex proxima urbe Levitis assignata advocarentur, id dubium utiq; & incertum est. Bertramus quidem ex iis, quæ à Davide & Josaphato gesta sunt in restituendis judiciis, verisimile esse putat. Sed nondum probavit, eandem utrobique judicum rationem fuisse. Multò minus de numero horum constabit, quæm Josephus at l. c. binarium facit; Thalmudistarum autem traditio ternarium MAGISTRATUS MAJOR ORDINARIUS erat confessus Sacerdotum Leviticorum: de quo Moyses *Deut. 17. c. agit*: & ejus officium fuisse dicit controversias dubii juris, quæ a minori magistratu decidi haud poterant, dirimere ac componere. Bertramus l. c. existimat, summum hunc in toto & ex toto populo fuisse Senatium, qui constitit ex Septuaginta Senioribus ita lectis ante Seccessionem decem tribuum ex familiis illis septuaginta illorum

rum

viri, qui in Ægyptū ex Chananæa descenderant, & ex his, quæ
iam earum locum substitutæ fuerant, ut ratio temporis ferre
potuit. Quamquam gratis & sine Scripturæ Sacræ testi-
monio, Sigonius l. c. l. 6. c. 7. hoc Levitarum collegium
iddem fuisse putat cum illo, quod *Num. 11. c.* à Mose institutum
legitur. Verum falsò. Etenim illud jam pridem erat
introducendum: hoc autem demum introducendum occupatâ
jagam Palæstinâ; ceu patescit ex verbis Legis. Illud porro
fuit institutum ex omnium tributum hominibus: hoc ex
scolis Levitis confluit. Illius munus fuit cum Mose populi
curam gerere: hujus circalites quasdam versari, Illius
Præfates procul omni dubiò fuit Moses: hujus fortasse sum-
mus Sacerdos. Illius numerus definitus & certus est: hujus
indefinitus & incertus. Quin sunt, qui putant collegium
illud habuisse potestatem *ἀνομιῶν* gubernandi totam
reipublicam, conjunctam cum infallibili ratione omnes
de de Sacris & religione enatas controversias decidendi. Ve-
rùm rùm quomodo hoc ex textu probent, haud assequor, quippe
in *in quo ne vestigium* quidem appareat curæ totius reipu-
blicæ à DEO cuiquam concessæ. Et quamvis sapius tacto
confessui voluerit Deus ab omnibus obtemperari; non ta-
mē hinc debet elici, falli illud simpliciter haud potuisse.
Aut eadem probabilitate inde colligam duos aut tres testes
fuisse infallibiles, quia voluit Deus in ore eorum ut omne
constaret verbum. Interim minimè diffiteor, infallibili-
tatem ante captivitatem Babylonicam eatenus illi compe-
terere, quatenus tum ex DEI mandato & consulto omnia in-
stituit. Non solum enim habuit Legem à Mose præscri-
ptam; sed in dubiis quoque omnibus consuli & potuit & de-
bitur oraculum illud Urin, quod propterea rationale iudicii
appellatum est. MAGISTRATUS MAJOR EXTRAORDINA-
RIUS fuit JUDEX *נַסִּיף* sic dictus, quem Deus nonnun-
quam

quam miraculose excitavit: nimirum summâ populi necessitate efflagitante. Cui pro tempore omnes magistratus cesserunt. Nam hanc esse sententiam Legis *Deut.* 17. patet ex usu, quem ex libro istorum iudicum compertum habemus. Sunt quidem, qui per iudicem summum Sacerdotem intelligendum existimant. At particulam (1) in verbis Moſis: *veniesque ad Sacerdotes Levitici generis* *וַיָּבֹאוּ לְנֹחַדְאֵם* aut ad illum iudicem &c. *Deut.* c. 17. v. 8. non *ἐπιπέμεις* sed *ἐπιπέμεις* hoc est non pro & sed aut accipiendam esse (ut *2. Sam.* 2. v. 19. *Prov.* 30. v. 8. & *Exod.* 12. v. 5. &c.) satis apparet ex eo, quod paucis interjectis pro paucis interjecti pro præfixo (1) ipsa disjunctiva particula *וְ* aut ponitur. Huic adde, quod nusquam legas summum Sacerdotem solum sub præſenti regimine vel consultû fuisse de jure vel de eodem pronunciâsse. Quod enim de *Elj* obverti posset, is iudicis potestate illud potius fecit, quia infimul gaudebat. Munus autem iudicis, per antonomasiam, quod de gravioribus & difficilioribus rebus solus iudicaret ex mente Bertrami sic dicti, in eo consistebat præcipuè, ut de populi libertate cognosceret, *Jud.* 2. v. 16. & lites difficiliores obscurioresque dirimeret. Unde ejus auctoritas maximè tempore belli valebat, Alias tamen etiam de rerum summa decernebat, & in politicis rebus consultebatur, quorum videlicet decisio difficilis esset: Populoque quæ gerenda essent præscribebat. Hinc reverebatur ipsum populus & ad eundem confugiebat læsus. Ideoque summam quoad antenus potestatem tum inter homines habuit: & quidem instar suffetis alicujus (ut Carthagini supremus Magistratus vocabatur) quippe quæ vox ejusdem originis videatur, cujus est Ebræa *שֹׁפֵט*. Bertramus l. c. eum quasi dictatorem quendam Hebræorum fuisse arbitratur: & *Cunæus* l. c. l. 1. c. 12. Prætorem dici *Dictato-* remque

remque posse censet. Quod omnino verum non est, cum
 Ductatores Romani ferè Regia omnia habuerint, tantum
 quod potestas tempore fuerit circumscripta. Quamquam
 utaterq; hic magistratus valde debilitatus tandem fit. Ille
 post mortem eorum, Judic. 2. c. v. 10. qui opera Dei ipsimet
 viderant; hic intermediis præsertim temporibus. Uterq;
 cum propria suâ negligentia & perveritate; tum populi
 peccatis v. 17. 18. Tempestate enim confessus Levitici &
 iudicum minorum res in pejus paulatim ruebant & conci-
 dedebat ex parte facies elegantissimæ illius rei civilis ex Mo-
 sis his præscripto in Palæstina institutæ: ita ut tantum non ex-
 tincta esset. Iudicum majorum ætate non minus invaluit
 tyrannis Chananeorum, qui Ebraeis dominabantur, & tri-
 butis contenti politiam saltem aliquam iis relinquebant.
 Quod aliter fieri non potuit; cum, ut modò innui, collegi-
 um Leviticum, & iudices minores ita populo successu tem-
 porum blandirentur, ut multa officii sui prætermitterent;
 quod satis ex historia apparet. In iudicibus maioribus iti-
 dem plurima sæpè sunt desiderata, satis se officio functos
 putantibus, si populum in libertatem modò asserent: de
 reliquis multi parum solliciti fuere, aut planè nihil. Et licet
 Sa Samuel postremò seculò quædam restitueret in pristinum
 vigorem: filii tamen ejus degeneres eadem pleraq; rursus
 perverterunt. Cæterum quod Bertramus l.c. dicit, Judi-
 ces majores regnasse cum septuaginta viris, quorum cœ-
 tum & actiones direxerint, id vero videtur absimile, & per
 haactenus dicta refellitur. Ego ex adverso Magistratibus
 imperasse & de officio monuisse eosdem asserere nullus
 dubito. Quodq; idem statuit, dictos iudices finitò bellò
 privatos vixisse, id ex eo probare nequit, quod Jephtha post
 didimissos milites nusquam legatur sibi jus ordinarium at-
 tribuisse in reliquum populum: multò minus ex hoc, quod
 Gideon oblatam sibi potestatem Regiam repudiavit. Quid
 quælo fiet de exemplis Samuelis, Eli & aliorum? SE-

SECTIO II.

DE JUDICIIS.

LEges & subditi cum hic non varient ad JUDICIA recta
pergo. De cujus PERSONIS sectione primægi, quas judices
civitatum in causis levioribus; & in gravioribus Sacerdotes
Levitas cum Pontifice esse constat tanquam ordinarias ex-
traordinarios verò Heroes. Ut ita judicium & tum temporis
aliud INFERIUS aliud SUPERIUS fuerit. Et hocce quidem
eo privilegio munivit Deus *Deut. 17. c.* ut nemo sententiam
ipſius sine capitis periculo detrectare auderet. Non ta-
men fuit Synedrium illud magnū de quo Doctores Ebrai
multa prodiderunt: cum instituta eorum longè differant.
Enimvero Synedrium ex quibuscunq; tribus assumptos ad-
mitſit; Sacerdotale concilium tantum ex Levitis lectum
est: Synedrii Princeps potuit interdum esse alterius tri-
bus; præſes Sacerdotalis confessus temper Pontifex fuit:
Synedrii poteſtas latè ſe extendit: Sacerdotale collegium
paucis controverſis alligatum fuit. Synedrium Septua-
ginta viris vel uno amplius conſtitit: in Levitico confessus
tot Sacerdotes adesse debuisse, nusquam apparet. Quam obrè
vestigia Synedrii magni, quæ Sigonius l. 6. c. 7. R. Maimon
in Sanbedr. c. 2. cum Patribus ſuis in Deuter. 17. c. quærit,
nulla ſunt. Quamvis sæpius dictum Leviticum collegi-
um illi æq; ac Septuaginta virale concilium *Num. 11. c.* oc-
caſionem præbuisse nullus facilè inficias iverim. Eun-
dem admodum alienum est à veritate; duplicis generis
judicia hic esse conſtituta: alterum eccleſiaſticum; alte-
rum forenſe, uti quidam perſuafum habent. Decepit viros
optimos illud, quod & Sacerdotes & Judex figillatim no-
minentur. Sed de ſenſu Legis mentem meam jam aperui.
Locus judicii inferioris fuerunt portæ civitatum *Deut. 17.*
superioris

superioris Levitarum urbs ea, in qua arca fœderis quiesceret *Jud.* 20. 18. & 21. 16. ac 22.; & judicis majoris, ubi ille domicilio habebat; qui tamen & in aliis certis oppidis convenit & fora egit *Jud.* 4. & 1. *Sam.* 7, Sigonius l. 6. c. 6. de *PROCESSU* adjicit, cum eo ita fuisse comparatum, ut, qui lititem alteri intendere cuperet, aliquem ex Principibus judicum seu Grammatolagogeis adiret, & causam suam exponeret ab eoque ut illam ad iudices introduceret, postulataret. Ille verò controversiam recipere aut rejicere poterit. Sed nondum probavit, eos fuisse distinctos: nedum, in quo horum munus constiterit, mihi dederit evictum. Quæ de numero testium ternario & pœna falso testimonio constituta nec non causâ indictâ nemine damnando atq; injusta sententia ferenda producit, firmiter in *Deuter.* c. 17. 21. 21. & 25, habent fundamentum. Sed Talmudistis nimium fufusus est, qui talia, qvalia improbavi, tradiderunt, tempora posteriora cum prioribus perperam confundentes, & quorum verba ille à Galatino adducit. Tandem enim successu annorum introducta esse, ambabus, quod dicunt largior. Idem de Synedrio minori sentiendum est, quod Talmudistæ sub hoc regimine quoque viguisse narrant, eò iudices civitatum trahentes. Meum est ad alia properare

SECTION III.

DE FORMA.

§. I.

Pervenio hinc ad considerationem formæ regiminis hujus. Sigonius illam eandem cum priore fuisse existimat. Præterea verò quodammodò tripartitam: unam universi populi; alteram singularum tribuum; & tertiam uniuscujusq; civitatis. Quamquam frustra & ineptè. Bertramo *l. c. l. c.* superioris temporis iudicum duplex videtur fuisse politia: tria: mixta videlicet illa, quæ lege Mosaica delineatur, quam diu sui juris fuerunt ipsi Israelitæ; deinde tyrannica, quam

G

diu

diu Chananæis servierunt, ita tamen ut Aristocraticum quoddam jus, non tamen prorsus liberum habuerint. At improbabiliter, ceu ex jamjam dicendis elucescit. In pace & tranquillitate Lex sub solius DEI præsidio regnabat, Quæ sane tutissima fuit & procul omni dubio maximè salutaris reipublicæ species. Quod & ipse Aristoteles in humanis agnovit l. 3. Polit. c. 11. quando scribit; Nihil ita ratum ac firmum esse oportet atq; leges rectas & salutare; penes eum autem, qui præest reipublicæ, sive sit unus sive plures, iis de rebus statuendi arbitrium & potestatem esse, de quibus leges accurate & cumulatè loqui non possunt, propterea quod non sit facile apertè omnia persequi & complecti. Aliàs in bello & turbis iudices majores proxime Deum de rerum summa decernebant. Illò igitur temporis intervallò Regimen præsens; nimirum in relatione ad Deum qui solus lege suâ suoq; consiliò rempublicam tum administrabat rectè THEOCRATIA appellari potest; quod Exodi 19. c. v. 6. innuitur, ubi Israel Sacerdotale Regnum & sanctus populus Deiq; proprius sub certa conditione dicitur futurus: hòc verò ejusdem tractu HEROCRATIA; quam dico rem civilem, ubi unus homo heroicà virtute præditus, proximè Deum in gentem, cui præfectus est, & reliquos qui illi accensentur, summam inter homines habet potestatem & ad communem utilitatem respicit. Adeòq; politia utrobiquè simplex fuit, Vocabulum autem Herois iudici magno quàm optimè convenit. Anne instructus fuit habitu animi divinitus ei concessò ad ejusmodi actiones perficiendas, quæ aliòquin solis hominis viribus præstari non possunt. Anne singulari quoque modò ad Populum Sanctum liberandum & defendendum excitatus? De aristocratia sub Tyrannis manifesta Historiæ Sacræ indicia desidero.

Tantum de Regimine Heroocratico.

De

De Regimine Monarchico,

SECTIO I.

DE PRINCIPE,

§. I.

Mertæsum tandem fuit stolidum populum optimi sui status; ita ut illum cum gentilium servitio commutare gegestiret. 1. Sam. 8. c. Quod enim Cunæus l. 1. c. 14. auctoritate R. Majmonidis *in part. post. Misn.* motus Israelitas De Dent. 17. c. mandatum de Rege in Palæstina eligendo accepisse cum aliis viris doctis asserit, id valdè dubium est. Sabanè verba Mosis prædictionem rei futuræ in Scriptura expressè nec vetitæ nec mandatæ continent, adeoq; præceptum non nisi hypotheticum, quod factum humanum includit. Nempè modum saltem DEO antè definire visum est illius, cujus aliquando cupiditatem gentem suam invasuram prævidit; ceu accuratissimè, ut rarò solet, Sigonius l. 6. c. 3. pluribus ostendit. Maimonidi verò opponi potest R. R. Abrabanel *in comm. ad l. c.* quem ille contradicentem habet. Quare non est quod excipiatur, Deum ideò indignè tulisse, summam rei à Samuele ad Regem aliquem transferri, quia Israelitæ concupissent per ambiguas quærelas, sed seditionosæ voces, non utilegis præceptum peragerent, sed sed quod displiceret illis Sanctissimus vates Samuel, Cæterum Deus Samuelem de hoc instituto eum dehortari jussit, propositâ Dominorum gentium consuetudine ac more, qui suos omnes herili potestate in officio continebant. Bertramus quidem l. c. cum aliis Samuelem de jure Regis planè tyrannico agere putat. Alii contra jus Regis propriè ipsiq; conveniens innui asseverant. Non est autem, ut de *explicatione hujus loci cum aliis me macerem.* Neque enim jura omnis Regni ibi proponuntur; sed Dominatus Ethnorum, qualem expetebant sibi Ebræi. Ubi verò

populus pertinaciter obfirmasset se in petendo Rege Propheta ex Dei jussu REGEM designavit Saulem. Cunaus l. c. opinatur DEUM huic non caritate aut reipublicæ curâ imperium dedisse; sed quoniam arrogantiam sævitiamque ejus introspexerat, & comparatione deterrimâ gloriam Samueli quæsiuisse, ut tali successore desiderabilior ille quandoque foret. Quod merito servili populo & pertæso à Deo institutorum in poenam factum videtur. Voluit tamen æternus Rex, quæ est ipsius misericordia, populo durissimæ cervicis succurrere, & quomodo mala, quæ à novo Rege expectanda erant, quoad maximam partem averruncare posset, dudum ante id tempus ostendere. Nimirum dum personam eligendam determinari: aliaque ad vitam & mores ejus pertinentia à Ministro suo Mose Deut. 17. c. præscribenda curavit.

§. II. Nunc conveniens erit, ut quanam potestate Ebraeorum Princeps instructus fuerit, exponam. Hoc itaque extra controversiam situm esse volo: summam majestatem, quæ hætenus penes solum Deum extiterat, ad illum fuisse translata. Habuit enim potestatem absolutam ferendi abrogandique leges, de iis scilicet, quæ legibus mosaïcis nondum erant comprehensa: jam latas verò à Deo ante id temporis tanquam vim juris naturalis habentes approbandi confirmandi. Id vel inde liquet, quod neque quisquam sententiam ipsius etiam injustè latam detrectare auderet: neque ab eodem adversus legem divinam peccante facti exigere rationem. Ex sectione subsequenti autem dilucidius constabit. Dein (2) belligerandi; dum suò ipsius arbitriò milites conscripsit & hosti bellum intulit. Deum enim saltim pro lubitu consulit, quod in eo Prophetæ etiam haud reprehenderunt. (3) Porro instituendi Magistratus vel collapsos jam tum institutos restaurandi, quæ ratione & ex quibus vellet. Et denique judicandi populum in omnibus tam belli quam pacis tempore. Nam reliqua majestatis jura cum majora tum

tūm minora recensere nec opus est, nec meum patitur institutum. De modò allatis exempla Davidis Saulis, Josaphati aliorumq; 1. Reg. 14. 2. Sam. 8. v. 15. 1. Paral. 27. 16. & 19. c. 1. Sam. 7. & 8. c. & c. fatatis testantur ac super. Cum verò, ut aliàs solet, solus Rex totot tantisq; negotiis impar esset: & varios sibi in administranda Israëlitarum republica legit ministros 2. Sam. 8. 15. & c. & MAGISTRATUS MINORES, judices civitatum puta, penitus in suum pristinum ordinem & usum restituit 1. Chron. 27. c. Qv̄ tandem qv̄cqv̄q; MAGISTRATUM MAJOREM ordinavit, collegium nempe judicium, qui simul juncti nomine Regis de gravioribus causis dispicerent, 2. Chron. 19. c. Qvanqv̄am inter hos & priores magna intercesserit differitas; ceu ex circumstantiis in historia Sacra annotatis abundè liquet. Quod contra Bertramum l. c. c. 10. 10. & Sigonium l. c. l. 6. c. 14. 6. qui eos confundunt, venit annotandum Interim jus constituendi Regem penes solum Deum mansit, qv̄d cū præceptum Divinum Deutor. 17. v. 15. tūm ex exempla Saulis sorte coram Deo jacta à Samuele Legato ejusdem constituti 1. Sam. 8. v. 10. Davidis jussu Dei à Samuele uncti, & Sà Salomonis à Deo electi 1. Chron. 26. 5. & 29. 1.: tūm regni pars à Deo Jeroboamo tradita 1. Reg. 11. c. manifestò arguunt. Unde & unctus Domini audit. Qvi enim inconsultò Deo imò contra institutum ejus ad Regiam dignitatem evecti sunt, de facto saltatem pervenere ad eam: qv̄d ipsi Seniores populi 2. Reg. 4. v. 12. 12. latis inuunt. Quando autem alias populo electio aliqua tribuitur, ea nihil aliud qv̄am præstationem homagii, ut hodiè loq; loqvuntur, indigitare potest. Coronidis locò observandum est: ut Ebræorum Principem si Philosophicè loqui velis, rectius Dominum dici, qv̄am Regem, ut ex Sectione IV. dilucidius pateascet.

SECTIO II.

DE LEGIBUS.

§. I. **L**Eges fundamentales Reges non agnoverunt, quippe qui absoluti Domini fuerint, ut sectione præcedente ostensum dedi. Præceptum Deut. 17. c. de Rege à Deo datum officium

officium ejus, quicquid Cunæus l. c. l. i. c. 14. obvertat, ut superius monui, haud concernit. Quod ipsum quoque uti idem Cunæus l. c. contra Josephum existimat minime continebatur in libro quàm Domino à Samuele reposito, 1. *lib. 10. v. 5.* utpote in qua Propheta consignarat jus Regis, populo antea ab ipso in memoriã revocatum, 1. *Sam. 8. c.*: ut testis aliquando foret, stultam Gentem Ebræam omnia sibi malã ultrò accersivisse. NON-FUNDAMENTALES verò in Regno obtinuerunt. Et fuerunt aliæ DEI; aliæ REGIS; ut ex libro Esræ c. 7. 26. constat. Nimirum omnes istæ leges, quas Deus tulerat, vim tum habuerunt juris Naturalis. Ideoq; nefas fuit Ebræorum Regi, constituere aliquid, quod Divinis legibus adversaretur. Cum verò non omnia fuerint liquidi juris; neque legibus Mosaicis definita: de iis videtur Rex novas leges condidisse, secundum quas aliæ confimiles causæ deciderentur; quemadmodum idem de singularibus constituit.

SECTIONO III.

DE JUDICIIS,

§. I.

DE judiciis res clara videtur. Initio suprema penes Regem fuere: Inferiora penes Judices civitatum. Sic tempore Davidis causæ ac lites graviores ex cæteris urbibus ad eum tanquam Principem fuerunt relatæ; quod optimè ex c. 15. l. 2. *Sam.* intelligitur. Successu annorum, cum non omnes Reges eadem sapientiã fuerint eademq;ve profus patientiã judicum Majorum collegium sibi adjunxerunt. Hinc Josaphatum legimus 2. *Chron. 17. c.* magnificum aliquem Judicum confessum constituisse Hierosolymis. De quo duo tantum excutienda sunt. Primum est; quòd dictum collegium simplex fuerit, non duplex, ut Bertramus l. c. c. 11. arbitratur, videlicet Ecclesiasticum aliud; aliud civile: illud constans solis Sacerdotibus & Levitis; hoc capitibus Patrum populi, quod vulgò Synedrium magnum appellatur. Nam id ex v. 8. seq. fatis.

latissis patet. Innuitur quidem l. c. illud cum ex Sacerdotibus ac Levitis; tum quoque talibus, qui ex aliis essent tribus fuisse lectum. Dicitur etiam, quod idem duos moderatores habauerit: quorum unius summi Sacerdotis scilicet autoritas fuit in dijudicandis causis, quæ ad Deum pertinerent, hoc est, de re quibus Lex Dei extabat; alterius vero, Ducis tribus Judæ nempè, in iis quæ ad Regis officium pertinerent, hoc est, de quibus Lex Regis data erat. At distincta duo Concilia fuisse Viri clarissimus inde haud exsculpet, Multo minus vestigia Synedrionis magni hic apparere. Licet enim illi non ab simile fuerit, prorsus idem tamen dici nequit. Illud sanè, ut cætera taceam, liquere non potest, in consessum, quem Josaphatus instituit, congressos fuisse ipsos 70. viros, quemadmodum in Synedrionum magnum. Alterum est, quod, quod Rex à judicio magno judicari neququam poterit: nèdum vapulapulationi esse obnoxius, uti Doctores Ebraei fabulantur. Vide eos apud Schickardum de jur. Reg. Ebr. Nam Sacra Scriptura opinioni huic calculum suum denegavit. Nec est quod dicas, quorundam Regum corpora extra Regia sepulchra humo esse mandata 2. Chron. 25. c. & 28. cum illud ipsis in poenam à DEO potius, impedimentum objicientis, quam hominibus irrogatum fuerit. Quin Synedrionum videtur formam istam, de qua Rabbini prodiderunt, sub Hasmonæis demum & post profanationem templi ab Antiocho Epiphane factam accepisse Gen. cod. Sanh. c. 9. Q. 9. Quid ergo illi cum Regibus?

SECTIO IV.

DE FORMA.

§. I.

Reliquum est, ut de forma pauca adjiciam. Hoc certum est, MONARCHICUM prærens regimen fuisse, voce eâ sensu Philo- sophicè acceptâ: cum Deus non nisi occultè, ut alias humanas respublicas illud direxerit. Quia verò Aristoteles l. 2. Polit. c. 14. regnum tanquam æquivocum dividit in membra seu æquivocata extrema, Latanicum scilicet ac Pambasilicum; & intermedia nempè Dominarum, Aristymnetiam, atque regnum Heroicum, quamnam ex hisce illi maxime congruat, non immeritò disquiritur. Ut itaque, quid animo meo fideat, edisserat, Dominatum reliquis omnibus hic præferendum duco. Petebant enim Israelitæ Regem affimilem Regibus vicinarum gentium, quos Dominos fuisse constat suos omnes herili potestate in officio continentes

tinentes. Et dico Regum Ebræorum Rempublicam fuisse DOMI-
 NATUM, ubi penes Monarcham seu unum hominem resedit
 majestas, qui primario ad suam; secundiò & consequenter ad sub-
 ditorum demum respexit utilitatem. De hoc loquitur Samuel *1. lib. 8. c.*
c. dum populo Israelitico Regem petenti jura ejus proponit, subjun-
 git tandem *v. 17. : vosq; eritis ei servi* Bertramus l. c. c. ii. existimat, Re-
 gum politiam in regno Jehudæ restitutam, ita regiam fuisse, ut sem-
 per mixta censenda sit ex utraq; alia polita; sed maximè Aristocratica
 aliàs & Democratica. Verùm inde hoc colligit, quòd Reges con-
 sensum optimatum nonnunquam; nonnunquam totius populi effla-
 gitârunt. Qvam probationem suo dubio non carere ipse haud diffite-
 tur. Sub Regibus Israelis autem planè Tyrannicum regimen obti-
 nuisse autumat. Quod tamen non videtur universaliter esse verum.
 Sigonius l. c. l. i. 5. & l. 6. c. 3. *αμβασιλείαν* seu regnum propriissimè
 dictum fuisse docet. Cui jam in antecedentibus latis est factum. Et
 Cusæus l. i. c. 14. regnum Sacerdotale vocat. Sed dictum Dei *Exod. 19. c. v. 6.*
 quòd nititur, tale Judæorum rem civilem aliquando esse de-
 buisse, quidem indigitat. Attamen quòd hîc non fuerit sub Regibus,
 ubi de reipublicæ specie, quam hominum perversitas introduxit,
 sermo est, quilibet sanæ mentis animadvertit. Hic Dominatus suc-
 cessit temporis obortâ scissione & captivitatibus variis debilitatus est,
 atq; tandem eversus. Primùm enim ex simplici duplex est factus
 post mortem Salomonis. Deinde populus in captivitatem abdu-
 ctus suos quidem Duces habuit, sub potestate tamen alieni Regis.
 Et licet non solum ex eadem reduces Barbarorum Dominorum in-
 dultu aliqualem Principatum rursus obtinuerint; Sed & Halmoxæi
 transmoverint in se *ἀρχιεὼν ἀξίωμα*; quin Aristobulus Hyrcani fi-
 lius ad Regiam dignitatem aspiraverit, nihilominus artibus Antipatri
 res eò deniq; pervenit, ut judæos Pompejus Romanis subjeceret,
 factaq; uerit Hierotolyma ipsi tributaria: ita ut eorundem tyrraude ad
παυλα γῆαν usq; premerentur. De quibus omnibus proluxa quidem
 & dissertatio posset institui. Cum verò ex profana potius
 quam Sacra historia veniant deducenda,
 labore eò spontè supersedeo.

FINIS.

AB 153000 (1)

ULB Halle

3

003 948 544

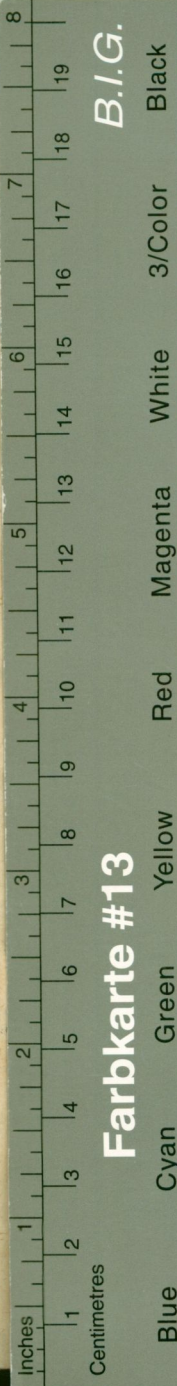

56.

VD 17

D. REIMERI,
ET THEOL. C.

BLICA ORUM,

EX
RAMO, CUNÆO
SOVE
CINNATA;
MUM SUCCINCTE PRO-
RGITER ADAUGE-
EXTRE DIJUDI-
TUR.

WISMARIÆ.
TIAN SCHMIDII, Bibliopol,
MDCCX.

